Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Spiess, Christian Heinrich; [Chr. Heinr. Spiess] ; Oversat af det Tydske.
Titel | Title:	General Schlenzheim og hans Familie : et Skuespil i fire Acter
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kbh., 1788
Fysiske størrelse | Physical extent:	111 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56.-95-8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 00701 X

+BEX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

General Schlenzheim

og

Hans Familie.

Et Skuespil

i fire Acter.

Oversat af det Tydske.

Paa Sønnichsens Forlag.

Kiøbenhavn 1788.

Trykt hos Directeur P. M. Høpffner, Hans Kongelige Majestæts og Universitetets første Bogtrykker.

Personerne.

Kongen af . . .
General von Wangen.
General von Schlenzheim.
Major von Saalen.
Ritmester von Erlau.
Frue von Erlau, hans Moder.
Sophie, hans Kone.
Fritz, hans Søn.
Lieutenant von Walldorf.
Lieutenant von Bingk, Adjudant.
Vagtmester Zelle.
En Officeer med Rapport og Commando.
En vagthavende Officeer.
Corporal, Officerer, Auditeur, Soldater, Profos, Gefreyter.
Mikkel, en Bonde.
Ane, hans Kone.

Skuepladsen er snart i Leyren, snart i en tet ved den liggende Bye; Handlingen begynder om Morgenen ganske tidlig.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Første Act.

En aaben Plads med Træer, paa den ene Side et Bondehuus med to Skildtvagter uden for, allerbagerst nogle Telte.

Første Scene.

To Skildtvagter.

1ste Mand.

Denne Nat var een af de alleruroeligste. Jeg gad gierne vidst, hvad den Kanonering imod Midnat havde at betyde.

2den Mand.

Det faae vi snart at vide. Formodentlig er der atter forefalden en lille Haar-Collation

imellem vort og det fiendtlige Piqvet. Jeg var tilfreds, Kammerat! at vi havde været der med.

1ste Mand.

Det var jeg med. — Kun Skade, at det var alt for mørkt; det var just ikke en Nat til at trække Tænder ud i.

2den Mand.

Det er vel saa — Hm! men desto bedre for de Skurker, der løbe bort.

1ste Mand.

Veed Du vel, at vort Regiment har i kort Tid mistet tredive slige Hallunker.

2den Mand.

Lad dem løbe, Kammerat! det er bedre, at der er Desertion i Armeen, end Sygdom og Død; det første tager kun Affkummet bort, det sidste derimod rammer mangen en brav Karl.

1ste Mand.

Det er rigtig! og dersom man kan fæste Liid til de fiendtlige Deserteurer, saa styrter Folkene hos dem, som Fluer. Men det er sandt! veed man endnu ikke, hvad der har bevæget Vagtmester Zelle af Erlaus Esqvadron til at løbe bort i Gaar Morges?

2den Mand.

Nei! mig er det ganske ubegribeligt; han stod i saadan Anseelse ved Regimentet. Jeg var

selv

selv bleven Borgen for ham med Liv og Siel; for den lumske Knægt = = = men tys! Kammerat i Gevæhr!

Anden Scene.

(Nogle Officerer, som gaae op og ned til Ritmester Erlau kommer. General Wangen ud af Huset.)

Gen. Wangen.

God Morgen, mine Herrer! god Morgen, Herr Ritmester!

Erlau.

Deres Excellence har behaget at lade mig kalde?

Gen. Wangen.

Ja, jeg har. Kongen vil tale med Dem.

Erlau.

Kongen? med mig?

Gen. Wangen.

Han har med største Velbehag hørt Deres i Gaar udviiste Tapperhed, og vil takke Dem.

Erlau (med en besteden Forvirring.)

Jeg giorde ikke andet, end min Skyldighed, Deres Excellence!

Gen. Wangen.

De har giort en sand Helte-Gierning. Det fiendtlige Corps var tre Gange saa stærkt, som Deres; Terrainet overmaade afskaaren, og desuagtet, ved slige Omstændigheder, at vinde fuldkommen Seyer, bevidner Indsigt og Tapperhed.

Erlau (som forhen.)

Deres Excellence!

Gen. Wangen.

Den fangne General var sig vel mindst ventende, at han skulde faae sit Vinter-Qvarteer hos os. Han synes at være meget gammel, og næsten paa Gravens Bredde.

Erlau.

Han fægtede med Ungdommens Ild, førend han overgav sig; hans egne Spioner bragte ham i min Snare, i det de beskrev ham min Commando som et vist Bytte. Han greb Leyligheden, og søgte at drage Fordeel af den for sin Konge; at jeg, til min Lykke, var aarvaagen; at jeg bekom ham og hans halve Corps fangen = = =

Gen. Wangen.

Var en Frugt af Deres Tapperhed og ingen Slumpelykke. I Fortroelighed, saa har Kongen noget i Beredskab til dette Knaphul; dog maa De vide, at den Orden, De bekommer, er mindre en Belønning end en Opmuntring.

Tre-

Tredie Scene.

De forrige. Mikkel, Ane.

Mikkel.

God Morgen, naadige Herr General! Hvor staaer til? Hvorledes har De sovet? — Dersom Kongen snart stod op.

Gen. Wangen.

Hvorfor det, Gamle? hvorfor?

Mikkel.

Jeg gad saa gierne vidst, hvordan han har sovet i min Seng. O jeg døde af Glæde, dersom han sagde til mig: Mikkel! din Seng er god. (uden for sig selv til sin Kone.) Ane! kiære Ane! i Nat sover Kongen i vor Seng!

Ane.

Den kiere Herre! Klokken er allerede 8, og han sover endnu? Men jeg har ogsaa redet op til ham, saa ingen Konge behøvede at skamme sig ved at sove i vor Seng.

Mikkel.

Det kan De troe mig, Herr General! at jeg ikke har havt et Øye lukket den hele Nat. At vide Kongen i sit Huus, under sit Tag, og oven i Kiebet i sin Seng. — Hvorledes kan man da sove?

Ane.

Ja; det er en Lykke.

Mikkel.

Det er nu tyve Aar siden jeg giorde mit Testamente; men i Morgen gior jeg et nyt.

Gen. Wangen.

Hvorfor det, gamle Fader?

Mikkel.

Hvorfor det? — Seer De, jeg har ti Sønner; og naar jeg i Dag eller i Morgen døde, saa vilde der ligge et Huus imellem dem. Enhver af dem vilde have Sengen, hvori vor naadigste Konge har sovet. Altsaa maa jeg bestemme det nøyere, og give den til een af dem. Jacob skal have den, for han har tient Kongen for Soldat i tre Aar, han skal give den igien til sin kiereste Søn, og saa fremdeles, at den stedse bliver hos Hans Mikkel Lebmanns Arvinger. Og intet Menneske skal for Fremtiden mere sove i den Seng.

Ane.

Men, kiere Faer! Jeg har i Nat havt et andet Indfald; Du veed, at næstkommende Paaske holder vi vor Sølv-Bryllup, og da = = =

Mikkel.

Saa vil vi sove i den igien? Du har Ret, Moer! og siden efter, naar Jacob faaer Kroemandens

mandens Liſe, ſkal de ſove Bryllups-Natten i den; og faaer de ſaa en Søn, ſaa ſkal han være Soldat; naar han ſaa engang i et Feldtſlag viiſer ſig brav Karl, og Kongen ſpørger ham: Hvoraf kommer det, kiere Ven! at J er ſaa behiertet? Saa ſkal han ſvare ham: Deres Majeſtæt! min Fader og Moder har ſovet i den Seng, hvori Deres Majeſtæt for ſaa og ſaa mange Aar ſiden ogſaa har ſovet en Nat. (Wangen leer.)

Mikkel.

Med Tilladelſe, J gode Herrer! hvad faaer Kongen til Froekoſt? Caffee har jeg ikke, men Melk, Brød og Smør, ſom man ikke faaer nær eller fiern; læg et godt Ord ind, at han allene ſmager det; det var en nye Glæde for os! (Han vender ſig til Huſet.) See Moer! ſee, to Skildtvagter for vor Huus! Jeg bliver endnu toſſet af bare Glæde. Preſenteer dog, J gode Herrer! jeg er Kongens Vert. Deres Naade, Herr General! lad diſſe Herrer preſentere ſor mig en eeneſte Gang.

Gen. Wangen (ſmilende.)

Det lader ſig ikke ſaa giere, min Ven!

Mikkel.

Hvorfor ikke? Jeg bilder mig ind, at naar Kongen ſover i min Seng, ſaa kunde De ogſaa lade preſentere for mig engang.

Gen. Wangen (til Officererne.)

Hvorfor skulde jeg nægte hans ærlige Eenfoldighed den Glæde. (afsides til Vagten) Gier det, for mig selv. (Vagten presenterer.)

Mikkel (meget glad.)

Seer Du, Kone! see! og læg Mærke til det; for Du skal paa Søndag i Kroen være mit Vidne, at der er bleven presenteret for mig. (i det han vil gaae ind.) Tiener! mine Herrer, Tiener! (der høres Feldt-Musique.) Hvad er det?

Gen. Wangen.

Kongen er oppe.

Mikkel.

Hvad? Saa maa jeg løbe. (Han og Ane gaaer, Wangen vil følge efter.)

Fierde Scene.

De forrige. En Officeer med Rapport.

Gen. Wangen (vender om.)

Hvad bringer Han?

Officeren (flyer ham et Papiir.)

Til Hans Majestæt.

Gen. Wangen.

Fra hvem?

Officeren.

Fra General Thurneisen.

Gen.

Gen. Wangen.

Lad mig kun faae det, jeg har Ordre. (Til de Omstaaende, efterat han har læst det) Fienden har i Nat Klokken halv Tolv vildet sætte sig paa Høien ved Mühldorf; men General Thurneisen har drevet ham tilbage med Forliis, og giort 70 Mand, tillige med tre Officerer, til Fanger.

Femte Scene.

De forrige. Kongen, Mikkel, Ane, Officerer.

Kongen.

Allerede over 8! nu det kalder jeg at sove! Mikkel! jeg er ilde tilfreds med Eders Seng.

Mikkel (forskrækket.)

Hvo = = = Hvorfor?

Kongen.

Den var alt for god for en Soldat, og har holdt mig for længe fast.

Mikkel.

Ak! er det ikke andet? Jeg var allerede ganske forskrækket, Herr Konge!

Kongen (til Wangen.)

Er der intet Nyt forefalden?

Gen. Wangen.

I dette Øyeblik kom disse Rapporter fra General Thurneisen. (Han styer ham dem.)

Kongen (læser.)

Hm! ret brav, Thurneisen! ret tapper! (til Wangen.) Som det lader, saa faae vi denne Gang ingen roelige Vinter-Qvartere. Er Ritmesteren her, som holdt sig saa tapper i Gaar?

Gen. Wangen.

Der staaer han, Deres Majestæt!

Kongen.

Deres Forhold har fornøyet Os meget; De holdt Dem meget kiæk i Gaar.

Erlau.

Jeg efterkom min Pligt, Deres Majestæt!

Kongen.

Vel! — Og det er min, at belønne Dem derfor. (I det han aabner et Skriin, som bringes ham.) Bær dette til en Amindelse paa Hans udviiste Mod (han styer ham en Orden) og mit naadigste Velbehag.

Erlau.

Jeg er ikke i Stand til at takke Deres Majestæt; men Døden skal allene kunde berøve mig dette Tegn paa min Monarks Yndest.

Siette Scene.

De forrige. Lieut. Bingk.

Kongen.

Hvad er der? Hvad bringer De?

Bingk.

Den fiendtlige General, som blev fangen i Gaar, beder indstændigst om at faae Deres Majestæt i Tale.

Kongen.

Bring ham her hid.

Syvende Scene.

De forrige. Bingk undtagen.

Kongen (til Erlau.)

Er De alt længe Ritmester?

Erlau.

Jeg er den yngste ved Regimentet.

Kongen.

Det siger intet! den første ledige Majors Plads ved Cavalleriet hører ham til (til Wangen) det befaler jeg.

Erlau.

Deres Majestæt vilde naadigst tillade, at jeg maa frabede mig denne alt for store Naade.

Kongen.

Hvorfor? Paa hvad Grund?

Erlau.

Jeg fortiener ikke at foretrækkes saa mange værdige Mænd. Det har allene manglet dem paa Leylighed til at giøre det samme, og mere, end jeg har giort. Alle tænke som jeg, alle ere villige til at ofre Liv og Blod for Deres Majestæt.

Kongen.

Nu vel! Deres Beskedenhed er roesværdig, og jeg skal tænke paa Ham, uden at fornærme Hans Venskab til Hans Kammerater. Hvad er Deres Navn?

Erlau.

Erlau, Deres Majestæt.

(Kongen løfter paa Hatten, og Erlau gaaer.)

Ottende Scene.

De forrige. Schlenzheim, Bingk.

Kongen.

Nu, Herr General! Hvorledes staaer det Dem an hos mig?

Schlenzheim.

Meget slet, Deres Majestæt.

Kongen.

Hvi saa?

Schlenz-

Schlenzheim.

Jeg savner det Bedste.

Kongen.

Friheden?

Schlenzheim.

Nei, Deres Majestæt! den kan jeg ikke begiere, og den skaffer min Monark mig nok igien, siden jeg ikke modtvillig har forspildt den. Jeg styrtede, og var altsaa ikke i Stand til at forsvare mig. — Men det jeg savner saa stærk, og hvorom jeg allerunderdanigst vil bede Deres Majestæt, er min Kaarde. Jeg har allerede baaret den i 55 Aar, har aldrig lagt den fra mig; og nu redmes jeg som en Pige, naar Øyet falder hen paa min Side, og jeg seer den ikke. Den var min Kone, mit Barn, mit Alt. O! jeg skammer mig ikke ved at sige, at da man i Gaar tog den fra mig, saa græd jeg som et Barn.

Kongen (rækker ham sin.)

Der, kiække Mand!

Schlenzheim (uden at tage den.)

En stor Naade, Deres Majestæt! = = = men min egen var mig dog kierere. Vi ere allerede vante til hinanden; have prøvet saa mangen en Dyst tilsammen. — Og sandt at sige, saa i hvor deylig denne end er, saa vil den dog være mig for let. Hug og Fald tillige, Deres Majestæt — det er saa min Sag. Bingk.

Bingk.

Der er Herr Generalens Kaarde.

Kongen.

Skal vi nu tuske paa nye?

Schlenzheim.

Med Fornøyelse! (Han kysser Kaarden adskillige Gange.) Kom du, min kiere og troe Staldbroder! og Held mig, at du paa nye er min; vel tør jeg ikke bruge dig, men jeg har dig dog hos mig igien, og kan have Selskab af dig som forhen. Naar jeg om Morgenen tidlig staaer op, Deres Majestæt, og tænker paa den Gud, jeg nu snart kommer til, saa er denne Kaarde min Bønnebog. Jeg sætter den for ved mig, knæler ned, og takker Skaberen, der, ved Hielp af denne troe Staldbroder, har reddet mig af saa mange Farligheder. Falder Tiden mig lang om Aftenen, saa lægger jeg den paa mit Skiød, beseer de mange Hug, der ere i den, og tænker mig midt ind i Slagets Tummel, indtil jeg slumrer ind.

Kongen (for sig.)

En selsom Mand! — Vil De ikke tilbringe den øvrige Tid af Deres Dage hos mig? Jeg vilde giøre alt hvad der stod i min Magt, for at de skulde blive Dem behagelige.

Schlenzheim.

Nu behager Deres Majestæt at drive Spot med en gammel Krigsmand. Har jeg givet dem Anledning til dette Spørgsmaal? Jeg er Patriot, var i 77 Aar en troe Undersaat af min Konge, og gider ikke blive ham utroe det 78de.

Kongen.

De maa ikke tage det for en Fornærmelse, værdige Mand! jeg vilde lære at kiende Dem tilfulde; og nu jeg kiender Dem, og De har saadan en Længsel efter Deres Monark, saa var det en Slags Ubillighed, om denne Længsel ikke blev tilfredsstillet. De er fra nu af frie, og ikke mere min Krigs-Fange, men kan endnu i Dag begive Dem til Deres Monark; formeld ham min Hilsen! — Vil Gud, saa blive vi maaskee snart Venner.

Schlenzheim.

Jeg takker Deres Majestæt for Deres store Ædelmodighed; men tillad mig, at blive her saa længe, som min Konge finder det for godt. Han ranzionerer mig nok, og det snart, naar han hører, at hans gamle Schlenzheim er fangen. Oprigtig talt, saa tør jeg ikke skylde min Konges Fiende Forbindtlighed; min Pligt hører ganske og aldeles min Konge til.

Kongen (tager sin Skrivtavle frem.

Hvad hedder De? Jeg maa tegne mig Deres Navn op.

Schlenzheim.

I en Tid af tyve Aar har jeg ved min Konges Naade kaldt mig Baron von Schlenzheim og ved den samme Naade har jeg arvet denne udde de Families Godser; forhen hedde jeg Erlau.

Kongen (opmærksom.)

Erlau! (til Wangen) Hedde Ritmesteren jeg forhen talede med, ikke ogsaa Erlau?

Gen. Wangen.

Jo, Deres Majestæt!

Kongen.

Jeg har ogsaa en Erlau i min Armee, maaskee er han Deres Paarørende?

Schlenzheim.

Neppe; thi jeg er den eeneste, der er tilovers af min Familie.

Kongen.

Saa! Har De da aldrig været gift?

Schlenzheim.

Jeg var det, Deres Majestæt! jeg var det, havde baade Kone og Søn; men de blevo begge opofrede i den engelske Krig for omtrent 22 Aar siden; naar jeg endnu tænker derpaa, saa fortner det for mine Øyne.

Kon

Kongen (til Wangen.)

Hans Fortællinger bringer mig paa Formodninger; hvad Landsmand er Vores Erlau?

Gen. Wangen.

Saa meget veed jeg, Deres Majestæt, at han er ingen Indfød; men dersom De vil have nøyere Underretning = = =

Kongen.

Ja; send strax Bud efter ham. — Jeg vilde agte mig lykkelig, om Deres Frieheds Forliis kunde forsødes Dem ved en Opdagelse; maaskee er denne Erlau Deres Paarørende, maaskee endog Deres Søn?

(Wangen hvisker noget til Bingk.)

Schlenzheim.

Umueligt, Deres Majestæt! jeg var paa den Tid Ritmester; Engelænderne overfaldt os, og Huset, hvori min Kone og jeg sov, blev sat i Brand. Mine egne Folk saae, at Fienderne nedsablede min Kone og Søn.

Kongen.

Havde De da Deres Kone i Feldten hos Dem?

Schlenzheim.

Jeg laae i Vinter-Qvarteer, og hun var kommen at besøge mig med min Søn, som den Tid var fem Aar gammel. Ved dette Angreb blev jeg meget haardt saaret, saa det var næsten

et Vidunder, at jeg kom derfra med Livet; og da Fienderne beholdt dette Sted i 9 Maaneder, saa havde jeg ikke engang den Trøst at lade dem begrave, eller kunde faae at vide, hvor man havde lagt dem. — Formodentlig ere de begge blevne brændte med.

Niende Scene.

De forrige. Erlau.

Kongen.

Kom nærmere; De hedder jo Erlau?

Erlau.

Ja, Deres Majestæt!

Kongen.

Hvem var Deres Fader?

Erlau.

Han var Ritmester under de fiendtlige Tropper, og blev ihielskudt i den engelske Krig.

Schlenzheim.

Hvad? Hvad?

Kongen (smilende.)

Der gior vi nok en Opdagelse.

Schlenzheim.

De min Herre! De skulde være en Erlau, en Ritmesters Søn, De? Hendes Ansigt? Hendes Skabning? Hvem var Deres Moder? Hvad

var

var hendes Navn, førend jeg = = = Ey, som om jeg alt var vis derpaa! — førend Ritmesteren ægtede hende?

Erlau.

Min Moder er en født Liebstein.

Schlenzheim.

Søn! Søn! (han omfavner ham) Du er min Søn; ja Erlau! Du er det! Deres Majestæt! det er min Søn. (til Wangen.) Herr General! det er min Søn.

Erlau.

Hvad! det er umueligt; min Fader blev ihielskudt, og er længe siden død.

Schlenzheim.

Ikke et Ord om, siger jeg Dig, ikke et sandt Ord, han lever endnu, han staaer her for Dig; Du var ogsaa opbrændt, og er dog der. Ak, hvor ung gier det mig ikke! — Fritz! bedste, kiereste Fritz! — ikke sandt, saa hedder Du jo?

Erlau.

Ja; men = = =

Schlenzheim.

Du er min Fritz, min Søn! men — Du er jo stum? glæder Dig ikke en Smule? Din gamle Fader fælder Glædes-Taarer, og Du = = =

Erlau.

Gud! skulde det være mueligt? De, min Fader? Men hvoraf? — og tabt for mig i 22 Aar, og nu funden? Jeg begriber det ikke. Fader! Fader! (han kaster sig for hans Fødder) dersom det ikke er en Drøm, saa er det den lykkeligste Dag i min Levetid.

Schlenzheim.

O Søn! Søn! jeg kan ikke tænke paa andet, end Dig min Søn. (Han trykker ham op til sig.) Jeg skulde hielpe Dig op; men bliv paa Dine Knæe, det gier saa godt i mine gamle Been, at blive varmede af en Sons Arme. — Har Deres Majestæt ingen Børn? O, saa skynd Dem at gifte sig! denne Følelse er mere værd end 6 Kongeriger. — Fritz! hvorfor seer Du saa vist paa mig?

Erlau.

Nu seer jeg først, at De ikke hører til os, min Fader. De er jo = = =

Schlenzheim.

Og Du er ikke af min Konges Krigere? og er dog født i hans Land. — Men det gier intet til Sagen, slet intet; Du er dog min Søn! (løfter ham op.) Du har en Orden; naar fik Du dette Baand?

Erlau.

Erlau.

Først i denne Morgen-Stund af min Konges Naade, fordi jeg i Gaar var saa lykkelig = = =

Schlenzheim.

Hvad? hvad? ved Gud! det er ham, den samme, der i Gaar tog mig til Fange, og berøvede mig min Kaarde? Og det giorde Du? Det kunde min Søn giøre? Gaae langt bort fra mig, Du er ikke min Søn! Deres Majestæt! han er ikke min Søn.

Kongen.

Hvorfor det, gode Gamle! Han efterkom sin Skyldighed.

Schlenzheim.

At giøre sin gamle Fader den Skam, og tage ham til Fange i sit 78de Aar! og det kunde en Søn giøre? Tage Kaarden fra mig gamle Mand? Fy, fy! nu har jeg Dig ikke mere kiær, Du maa slaaeo med mig, Du har beskiæmmet mig, og er ikke min Søn.

Kongen.

De handler meget ubillig, Herr General! og dersom De ikke vil erkiende ham for Deres Søn, saa vil jeg antage ham til min.

Schlenzheim.

Hvad, Deres Majestæt?. hvad? Tage mig min Søn? Nej; han er min Søn. Kom hid

Fritz, jeg tilgiver Dig det; Du er min Søn, tag mig til Fange endnu engang; og førend jeg vil lade Dig tage fra mig, saa tilgiver jeg Dig det heller.

Erlau.

Kiereste Fader! De kiender Kongens Rettighed —

Schienzheim.

Du har ganske Ret! En retskaffen Soldat maa forlade Fader og Moder, for at hænge fast ved sin Hustrue. (Han slaaer paa sin Kaarde.) Seer Du vel, Fritz! naar jeg er bleven udvexlet, og Krigen varer ved, saa gaae Du kiæk løs paa mig, og tag mig til Fange igien. — Notabene, om Du kan faae mig; men det svær jeg Dig til i Forveien, at Du faaer mig ikke saa let, som sidst. Har Du ingen Saar faaet?

Erlau.

To, min Fader! og begge i den høyre Arm.

Schienzheim.

Det kommer nok, det kommer nok! For en ung Begyndere er det skikkeligt nok; men Du har gode Stunder, førend Du kommer lige med mig. Jeg har 17, og allesammen for fra. Hm! hvad Skiebnen dog er ubillig! En ung Springfyr med to Arr, tager mig der en gammel Klouert

til

til Fange; men det vil intet sige; Du er dog min Søn. Tilgiv os, Deres Majestæt! at vi saaledes misbruger Deres Taalmodighed! maaskee jeg kommer snart tilbage til mine Kammerater; tillad mig derfor, at jeg hermed maa overgive Dem min Søn. Hold ham lidet i Hævd, det vil ikke være til Deres Skade; thi, seer De vel, Deres Majestæt! min Stamme var stedse af en god Art, en ypperlig Art; lad den ikke døe ud, lad ham gifte sig; og saa mange Knøse, som han avler, saa mange kiække Soldater faaer deres Søn med Tiden.

Erlau.

Jeg er gift, min Fader! og har allerede en Søn.

Schlenzheim.

Hvad? Du har en Søn, og jeg en Sønne-Søn; Jeg er Fader og Bedste-Fader? — O du gode Gud! det er for meget paa engang! Jeg — allerede Bedste-Fader! Hvor er han da? Hvor er Din Søn? Lad ham komme hid, om han ogsaa er i Constantinopel, og det skulde koste 20000 Rigsdaler, saa lad ham komme; Bedste-Faderen betaler det.

Erlau.

Og det, som vil giøre Deres Glæde fuldkommen — min Moder, Deres Wilhelmine — Deres Kone lever endnu.

Schlenzheim.

Hun lever endnu? Hvorledes? Er jeg da bleven taget til Fange, for at lade spille Comoedie med mig? — En Søn, en Sønne-Søn, en Kone! (i det han tager Hatten af, som han i Samtalens Heede har sat paa.) Gud vedligeholde min Forstand. Det er for meget for et gammelt forhugget Hoved. Men afsted! lad mig komme hen til hende. Hvor er hun? Hvor?

Erlau (holder ham tilbage.)

I Obstetten, som ligger tet herved, der lever hun hos min Kone, som søger at giøre hende Livet behageligt.

Schlenzheim.

O, at jeg nu ikke var fangen! Kunde jeg flyve hen til hende! Hun maa alt være meget gammel; i det mindste allerede de 58de. Nu, gode Gud! Hvor vil min Konge lee! han vil lee til Gavns, naar jeg kommer der ansættendes med en 60 Aars gammel Bedste-Moder, og foreviller ham hende, som min Brud. O, min Wilhelmine! — lad dem komme hid tilhobe, Kone, Svigerdatter og Sønne-Søn. Jeg maa see dem.

Kongen.

De skal faae dem at see. (til Erlau.) Min kiere Ritmester! De skal efter min Befaling have fire Dages Tilladelse; og De, Herr General!

siden

siden De slet ingen Velvilligheds-Beviis vil imodtage af mig, saa bestemmes Obsteten Dem til Deres Qvarteer. De kan i dette Øyeblik reyse derhen, og forblive der, indtil De bliver udvexlet. Jeg giør mig en Fornøyelse af at kunne bidrage noget til Deres Glæde.

Erlau.

Jeg takker allerunderdanigst, Deres Majestæt!

Schlenzheim.

Jeg med. Ved Gud! De er en god Konge; næst efter min den Bedste, som jeg kiender. Jeg giver Dem hermed mit Æres-Ord, at jeg paa ingen Maade skal misbruge den mig naadigst forundte Friehed.

Kongen.

Jeg vil altsaa sige Dem Farvel, i hvor gierne jeg end beholdt Dem længere hos mig. Jeg ønsker Dem en lykkelig Reyse, og at leve vel og fornøyet.

Schlenzheim.

Tak, store Konge! Tak! Kom Søn! — Tænk selv, Deres Majestæt! i 22 Aar adskilte; og nu! nu! Hvem der dog allerede var der! hvem der dog allerede var der!

(Han gaaer bort med Erlau.)

Kon-

Kongen.

Denne Morgenstund har været mig een af de behageligste i mit Liv. Og nu — hvor er min Vert og Vertinde? (Mikkel og Ane træde frem.) Nu, hvor staaer det sig? Hvad have vi til Froekost?

Mikkel.

Alt hvad jeg, min Kone, Børn, Keer og Faar formaaer, er til Herr Konges Befaling.

Ane.

Ja; alting! Melk, Smør, Brød og Ost.

Kongen.

Godt! Smør og Brød. (til Wangen.) Jeg vil selv i Formiddag visitere Cordonen. De og de to Generaler, Engfeld og Leiniz, skal følge med mig. — Hør et Ord endnu, min kiere Mikkel!

Mikkel (der sætter Skamler om et lidet Bord, medens Ane bringer Melk, Smør og Brød.)

Her er jeg.

Kongen.

I har bevertet mig saa herlig, at jeg er Eder Tak skyldig! I har en Naade at udbede Eder derfor.

Mikkel.

En Naade? Ja, hvad skal det være? — Store Gud! Hvad skal jeg bede om? Vil Deres Majestæt, Herr Konge, tillade at raadføre mig med vor Moer derom?

Kongen.

Nu, Mikkel! Hvad siger hun?

Mikkel (der har talt med Ane.)

Saa siig dog, hvad jeg skal begiere.

Ane.

Jeg veed jo intet.

Mikkel.

Ha! nu falder der mig noget ind. Jeg har det, Deres Majestæt! vor Søn Jacob skal giftes med det første; dersom Gud velsigner hans Ægteskab, saa tillad os, Herr Konge! at bede Dem til Fadder.

Kongen (smilende.)

Meget gierne! og her (i det han giver ham en Tut Penge.) er Fadder-Gaven forud.

Mikkel.

O vee, o vee! Deres Majestæt, Herr Konge, det er for meget! (Han aabner den.) Moer! Moer! lutter Ducater!

Ane.

Ducater! o Gud! jeg faaer ganske ondt af lutter Glæde.

Kon-

Kongen.

Tag nu fat paa Frokosten, mine Herrer!

(I det de vil sætte sig, slaaer Larm-Trommen, og Lieutnant Bingk kommer løbende.)

Tiende Scene.

De forrige. Bingk.

Bingk.

Deres Majestæt! det store Magazin brænder.

Kongen.

Hvad? Hvorledes?

Bingk.

Det maa være anlagt. Alle siger, at Flammen bred ud paa tre Steder paa eengang.

Kongen.

Forfærdeligt! lad mig strax faae min Hest, jeg vil selv derhen.

(De gaae alle bort i største Hast.)

Anden Act.

Et net meubleret Værelse.

Første Scene.

Frue Erlau, Sophie, Fritz.

Fritz (med sammenlagde Hænder.)

Kiere, gode Mama! jeg beder saa meget.

Sophie.

Men sig mig kun, hvad Du vil med de Penge?

Fritz.

Jeg vil kiebe mig en Husar.

Frue Erlau.

Saa giv ham et Par Skillinger.

Sophie.

Men, hvor længe varer det, saa hugger han Hovedet af Husaren, og saa kommer han og plager mig paa nye; jeg maatte have en Myndt at gaae til, for at føye ham i alle sine Ønsker.

Frue Erlau.

Und ham den Glæde.

Sophie (giver ham Penge.)

Der da, Du lille Plage-Aand!

Fritz.

Mange, mange Tak, hierte Mama! (han gaaer til Frue Erlau.) O, kiere Grand-Mama! jeg beder saa hiertelig.

Frue Erlau.

Hvad vil Du nu have, min Engel?

Fritz.

Jeg tør ikke sige det. Men, kiere Grand-Mama forstaaer sig jo selv paa Krigen. Hvad kan jeg være tient med een Husar; jeg maa i det mindste have to, for at kunde leege Bataille. Dersom De altsaa = = =

Sophie.

Ney; det lader sig ikke giøre. Den anden Husar maa Du selv giøre. Vi har Pengene heyere nødig; det er kostbart at leve i Feldten, og Din Fader kan ikke altid skikke os.

Fritz.

Ja; naar saa er, vil jeg heller lade blive at leege. Der, hierte Mama! der er Pengene tilbage. Jeg skal nok vide at hielpe mig; jeg giør mig to Papiirs-Husarer.

Sophie.

Ney; behold kun det.

Frue

Frue Erlau.

Og da Du har saa godt et Hierte, saa vil jeg forære Dig noget, som Du kan kiøbe Dig den anden for. Gaae nu; men tag Dig vare, og fald ikke.

Fritz.

Hey sa! Nu skal jeg ret leege Bataille.

(Løber ud.)

Anden Scene.

Frue Erlau, Sophie.

Frue Erlau.

Faderens udtrykte Billede; han bar sig just ligesaa ad paa hans Alder. Hvad mon han gior nu? Hvorledes mon det staaer til med ham?

Sophie.

I Morgen er det Post-Dag, og i Morgen faae vi vist Breve. Vilde kun Himlen føre ham frisk og vel i vore Arme igien. Men, kiere Moder! jeg er ret hierte Angest. Peter siger: at han i Gaar har hørt en stærk Kanonering langt borte. Der har vist min Mand været med; thi Dragoner og Husarer maae ved alle Leyligheder være forud.

Frue Erlau.

Vær ubekymret; Gud holder sin Haand over ham. Og læg Mærke til mine Ord, der bliver snart Fred.

Sophie.

O gid det var saa vel! I det mindste vidste jeg intet høyere at ønske. De maa selv vidne med mig, at jeg, i de fem Aar vi have havt Krig, ikke har havt en glad Time. Hver Nat plages jeg med de grædeligste Dremme, ja endog i Nat = = =

Frue Erlau.

Ja, jeg hørte Dig et Par Gange skrige i Søvne, og var paa Veye at vække Dig.

Sophie.

Det var De Skyld i, kiere Moder! De fortalte mig i Gaar Aftes igien den hele Affaire, hvorved De blev fangen, og Deres salige Mand skudt, og det kom mig ikke af Hovedet den hele Nat igiennem.

Frue Erlau.

Jeg haaber, at det har bragt Dig fra det Forsæt, at besøge Din Mand i Vinter-Qvarteret; thi derfor fortalte jeg Dig min Tildragelse.

Sophie.

Jeg mærkede det ret godt, kiere Moder! men det holder mig ikke derfra. Jeg har ikke

seet

seet ham saa længe, og nu — være ham saa nær.

Frue Erlau.

Men betænk dog, de ligge i Leyr, og det skikker sig ikke i mindste Maade.

Sophie.

O, min kiere Moder! Kierligheden spørger ikke, om det skikker sig; den attraaer, og alle Leyligheder ere passelige for den, hvorved Længselen tilfredsstilles.

Frue Erlau.

Saa tov dog i det mindste, til de rykke i Vinter-Qvarterene; det kan ikke vare længe.

Sophie.

Men hvem veed saa, hvor langt han kommer herfra; maaskee i fiendtligt Land, og saa kunde jeg atter ikke komme til ham. Ney, jeg reyser endnu i Dag, og vil kun i det mindste see ham, kun slutte ham et Minut i mine Arme.

Frue Erlau.

Bankede der ikke?

Tredie Scene.

De forrige. Schlenzheim, Erlau.

Sophie.

Himmel! min Mand! min Mand!

Schlenzheim (for sig.)

Ha! nu kommer Raden til mig.

Erlau.

En meget god Ven af mig, der haaber, at min Moder har den Godhed at give ham Natteleye for i Nat.

Frue Erlau.

Med megen Fornøyelse = = = Det er os meget kiert at see Dem her.

(Hun rækker ham Haanden.)

Schlenzheim.

Deres Tiener, Frue! (for sig) hvor det banker; standhaftig, gamle Karl! standhaftig! thi bliver det saa ved, saa falder jeg hende i Øyeblikket om Halsen.

Frue Erlau.

Men efter Deres Uniform, saa er De ikke af vore Folk; er De maaskee deserteret?

Schlenzheim.

Jeg! — deserteret? fy, Frue! fy! (for sig.) Sige sligt til mig! Jeg gamle Karl, en Desserteur! (sagte til Erlau.) Og det skulde være min Kone? det er ved Gud umueligt.

Sophie.

Vi have Aarsag at bede om Forladelse, at vi ikke før bød Dem velkommen, min Herre! men Glæden over at see min Mand efter de overstandne Krigs-Farligheder = = = Schlenz-

Schlenzheim.

Ingen Omstændigheder med mig; bliv de kun ved, bliv ved; jeg seer det gierne, at Ægtefolk elske hinanden, det er saa rart i disse Tider. Læg dem derfor ingen Tvang paa, mine Damer! kun dette eene udbeder jeg mig, at de ikke vil ansee mig for en Deserteur.

Erlau.

Hvor er min Lille? Jeg mærkede nok, at der manglede noget i min Glæde.

Sophie.

Han kommer strax. Han løb hen at hente sig noget Leege-Tøy.

Erlau.

Min Moder! denne Herre har kiendt min Fader; de stode i Regiment sammen.

Frue Erlau.

Hvad? Himmel og Jord! De har kiendt min salige Erlau? den ypperlige Mand! nu er De mig mere end velkommen! Sæt Dem dog ned; De maa være træt. (Hun henter Stole.) Sæt Eder, Børn! sæt Eder! Fortæl De mig nu noget om ham, om hans Død! Forlad mig; men jeg kan ikke tale om ham uden Taarer.

Schlenzheim (for sig)

Og jeg giør hende strax Selskab. Den brave Wilhelmine! det er dog min Kone! Hun

meente det vel ikke saa ilde med denne Deserteren.

Frue Erlau.

Nu, kiere Herre! tael dog, tael dog! bryd Dem ikke om, at jeg græder; de Taarer jeg fælder for ham, ere søde for mig.

Schlenzheim.

Har De da elsket ham saa høyt?

Frue Erlau.

O Gud! kan De spørge derom? Jeg har elsket ham som min egen Siel, og gier det endnu. Dersom jeg kunde grave ham op af Jorden med mine Fingre, saa giorde jeg det; og skulde, saa gammel og svag jeg end er, vist bringe det til Endelighed. Men seer De, ikke engang at vide hvor hans Grav er, ikke at kunde væde den med mine Taarer, det nager paa det allersmerteligste.

Schlenzheim (for sig.)

Saaledes var jeg aldrig til Mode i nogen Bataille. (til hende) Denne Smerte kan jeg betage Dem; jeg veed hvor hans Grav er.

Frue Erlau.

Det veed De? O saa sig mig hvor? Børn! denne Herre veed hvor Eders salige Faders Grav er.

Schlenzheim (for sig.)

Hun gior mig endnu i levende Live salig.

Frue

Frue Erlau.

Og om den endog er hundrede Mile herfra, saa vil jeg gaae paa min Fod til den, for at sige hans Aske Farvel. (Hun græder.)

Schlenzheim (for sig, i det han springer op.)

Hold det ud, hvem der kan; men jeg ikke. (til Erlau.) Belav Du hende derpaa; jeg maa ud, jeg maa have frisk Luft.

Fierde Scene.

De forrige. Fritz.

Fritz (i Døren med to Husarer i Haanden, som han støder mod hinanden.)

Pif, Paf, Puf! hug til! forsvar dig! giv dig Fangen! (han bliver Ritmesteren vaer, kaster Husarene paa Gulvet, og springer hen til ham.) Papa! der er Papa! ak, kiere Papa!

Schlenzheim.

Hvad? Det er Din Søn? Min Sønne-Søn? (støder dem alle bort.) Kom hid, Dreng! kom hid! (han tager ham paa Armen.) Du er min Sønne-Søn. Jeg er Din Grand-Papa. Ja, ja, Din Grand-Papa! (han løber omkring med ham.) Du leeger med Husarer? Det gier Du ret; Du

er virkelig mit Blod, min Sønne-Søn! (han kysser ham; de andre staae høyst forundrede, undtagen Erlau.)

Schlenzheim (ganske overladt til sin Følelse, i det han løber omkring i Værelset med Barnet.)

Heysa! jeg er ung og stærk. Jeg har en Søn, en Kone og en Sønne-Søn. Ja ja, Krabat! jeg gad trykket Dig ihiel. Kys mig dog! saa, saa! slaae Dine Arme om min Hals. O, hvor godt det giør; det styrker.

Sophie.

For Guds Skyld, kiere Mand! hvad vil dette sige?

Frue Erlau.

Søn! han har en Skrue løs!

Schlenzheim.

Jo, see kun paa mig! det er mig; jeg er den gamle Erlau. — Kone! Wilhelmine! jeg er Din salige Mand! kom i mine Arme.

Frue Erlau.

Hvordan? Gud! Jo det er ham! hans Geist. (Hun segner.)

Erlau.

Min Moder!

Sophie.

Gud!

(De springe til hende.)

Schlenz-

Schlenzheim (sætter Barnet hurtig paa Gulvet.)

Hvordan? hvad er der paa færde? Ak besvimet! (til Erlau.) Du har vist forraadt alle Ting?

Erlau.

Ikke jeg; men De, bedste Fader! De Selv!

Schlenzheim.

Det kan være! af lutter Glæde kan det være skeet! jeg veed ikke selv, hvor jeg var, eller hvad jeg giorde.

Frue Erlau (slaaer Øynene op.)

Var det en Drøm, eller er det Dig, Dig selv?

Schlenzheim.

Det er mig selv! Din Mand, som vel allerede er salig, men dog ingen Geist endnu.

Frue Erlau.

Gud være lovet! Du har skienket mig ham igien! — O, min Frantz!

(Hun kaster sig om hans Hals.)

Schlenzheim.

Hielp mig, min Søn! at jeg kan sætte mig; alting løber rundt for mine Øyne. (De give ham en Stoel, Frue Erlau omfavner ham, de andre knæle omkring ham.) O Gud! lad mig døe nu, mere for-

fornøyet kan jeg ikke døe! (efter en kort Pause.) Har I ingen Maler, saa skaf mig een; saaledes vil jeg være malet, om det ogsaa kostede 1000 Rdlr.

Frue Erlau.

Men sig mig dog, bedste Mand! hvorledes det er mueligt, at Du lever endnu? Jeg begriber det slet ikke.

Schlenzheim.

Og jeg ligesaa lidet, at Du endnu er i Live; da mere end tolv Mennesker have forsikkret mig, at have seet Dig, i det Du vilde redde Dig med Drengen, at blive nedsablet af en fiendtlig Husar.

Frue Erlau.

Det var ikke mig, men vor Pige, der bar den Lille, som blev et Offer for Fiendens Blodterstighed. Jeg sprang strax efter hende ud af Huset, fandt Barnet liggende, og tog det til mig; hvorpaa man tog mig fangen, og slæbte mig med til Hannover.

Schlenzheim.

Men hvorledes kom Du da herhid?

Frue Erlau.

Din Lieutenant, som blev fangen, tillige med os, sagde mig: at Du var bleven skudt ihiel ved hans Side; og det som mere var, saa læste vi fire Uger efter Dit Navn paa Listen af de Døde.

Schlenz-

Schlenzheim.

Og dog lever jeg endnu. See kun ret paa mig! Kiender Du Din Franz ikke mere?

Frue Erlau.

O ja! nu nok! men disse Skrammer i Ansigtet, de giorde Dig ukiendelig for mig.

Schlenzheim.

De bekom jeg den Gang, man tog Dig fra mig; jeg blev baaren for død fra Valpladsen, hvorpaa Rygtet om min Død grundede sig — men intet meer derom. Glæd Dig nu, gamle Moer! jeg er General, har Godser og Formue — Du skal faae gode Dage! = = = men, hvorfor gik Du ikke tilbage til mit Fædreneland? Hvad gier Du da her?

Frue Erlau.

Hvad skulde jeg giøre i Dit Fædreneland? Fuldkommen overtydet om Din Død, og ligesaa overtydet om, at Din Konge ikke gav nogen Officeer-Enke Pension, faldt det mig ind, at jeg havde her en gammel Fetter; jeg reyste til ham, og han tog meget villig imod mig. Han hialp Fritz i Cadet-Corpset; og da min Fetter døde, blev han vor Fader, og har rigelig ernæret os.

Schlenzheim.

Men at jeg aldrig har seet Lieutenanten eller nogen af dem, der blev fangen med Dig, med mine Øyne siden.

Frue

Frue Erlau.

De toge alle engelsk Tieneste, og gik til America.

Schlenzheim.

O de Skurker! jeg vilde, de vare druknede een og hver! Fy! at blive deres Konge utroe, og forholde mig min Glæde i saa lang en Tid! de ere vist alle druknede.

Frue Erlau.

Men sig mig nu, hvorledes Du kommer herhid?

Schlenzheim (for sig.)

Ja, der kniber det, det vil ikke frem. Det er dog ogsaa kommen vidt med mig, at jeg maa skamme mig for Fruentimmere paa mine gamle Dage. (til hende.) Spørg vores Fritz derom. (for sig.) Krabaten mager det dog vel saa, at hans Fader kommer dersra med Æren.

Frue Erlau.

Nu Fritz! saa sig Du det.

Sophie.

Kiereste Mand! jeg staaer ganske forundret, stil dog vor Nysgierrighed.

Erlau.

Han blev = = = (forvirret.) Han er her, for at tale med vor Konge, om de Fangnes Udvexling.

Schlenz-

Schlenzheim.

Ney, ney! kun reent ud med Sproget. Jeg er selv fangen, blev i Gaar. — See nu selv, om det er mueligt — den Knægt der tog mig i Gaar til Fange.

Frue Erlau.

Hvad? Fritz! er det sandt?

Sophie.

Har Du virkelig holdt Dig saa tapper?

Frue Erlau.

Har jeg ikke altid sagt, at han blev min Alderdoms Trøst.

Sophie.

O, min Erlau! kiække Mand!

Frue Erlau.

O, min Søn! min Fritz!

Fritz.

O, min kiere Papa!

(De omfavne Erlau alle tre.)

Schlenzheim (som gaaer til Side.)

Hm! de giør ogsaa for meget deraf. Alle kysser og klapper den Krabat, fordi han har taget sin gamle Fader til Fange, og mig lade de staae ganske Solo — det er ikke tilladt. Kom Du i det mindste til mig, min Dreng!

Fritz.

Ikke sandt! min Papa er en heel Soldat? Du var vel ogsaa ret bange for ham? Ja; dersom Du ikke godvillig havde givet Dig, saa havde han hugget Hovedet af Dig.

Schlenzheim.

Alt bedre og bedre! nu driver endog Børn Spot med mig! Du lille Spitzbub! gaae Din Vey, Du er ikke min Sønne-Søn.

Fritz.

Jeg meente ikke noget Ondt dermed.

Schlenzheim.

Nu, saa kom hid igien, kom hid! Hvor har Du Dine Husarer? Vi vil leege Bataille sammen.

Fritz.

Men jeg maa vinde.

Schlenzheim.

Ney, Krabat! jeg maa vinde. Jeg lader mig aldrig mere tage til Fange, ikke engang i Spog, og ikke af Dig. Kom hid, om Du har Hierte! kom hid, har Du Mod!

Fritz.

Hvorfor ikke? O, jeg kan ogsaa fægte. (bedende til Erlau) Laan mig Din Kaarde, hierte Papa! jeg vil fægte med Grand-Papa.

Erlau.

Erlau.

Ney, Barn! den er for skarp for Dig.

Fritz.

Ja, saa fægte vi med Kieppe; jeg kan det mesterlig.

Schlenzheim (kysser ham.)

Du er min Sønne-Søn, mit Blod. — I ere alle, alle mine.

Frue Erlau.

Jeg kan ikke endnu ret skikke mig i Glæden at have Dig hos mig igien, min Bedste!

Sophie (til Schlenzheim.)

Men De har endnu ikke sagt et eeneste Ord til mig. Kom, Fritz! og foreen Dine Bønner med mine, at han antager mig til Datter, og billiger vort Ægteskab.

Schlenzheim.

Det har Præsten jo alt billiget; hvad skulde jeg da have derimod. Men, alvorlig talt, saa behager De mig meget, min Datter! De behager mig meget?

Sophie (kysser hans Haand.)

Tusende Tak, bedste Fader!

Schlenzheim.

Hvor det henrykker mig! hvad det gier mig gamle Mand godt! der har De min Haand paa, at De er min kiere Datter. Kom hid, Søn!

Du har en ferm Kone, og en deylig Kone, ja rigtig deylig; men I ere hinanden værd. De har ogsaa en brav Mand i ham, og en tapper Mand, har han ikke taget den gamle Schlenzheim til Fange?

Frue Erlau.

Schlenzheim! Schlenzheim! Du hedder jo Erlau?

Schlenzheim.

Det er mange Tider siden. Da jeg havde mistet Dig, holdt jeg mig tapper af lutter Fortvivlelse; jeg skyede hverken Ild eller Vand, men var værre, end en opbragt Løve; og saa giorde Kongen mig til Baron og General = = = Jo, jo, kiere Wilhelmine! Du er Baroneſſe, har Godser og Formue, mere end Du kan troe eller tænke. O Børn, Børn! det skal blive herlige Dage! Een Fest paa den anden skal jeg give Eder, naar jeg engang faaer Eder hos mig.

Frue Erlau.

O Gud! jeg veed ikke hvad jeg skal sige?

Schlenzheim.

Glæde Dig skal Du Moerlille! Du skal glæde Dig over, at vi ere samlede, at vi have faaet hverandre igien. — Saa Børn! glæder Eder dog! sæt Eder hos hinanden, fortæl hverandre alt hvad Kierligheden indskyder Eder. Jeg

vil

vil giøre det samme med min Moerlille, med min kiere igienfundne Kone. Kom hid, Wilhelmine! sæt Dig paa mit Skied, eller her ved min Side. Saa! — Har Du Venner? har Du Bekiendtere her i Byen?

Frue Erlau.

O ja! mange, ret mange.

Schlenzheim.

Send omkring, og lad dem indbyde allesammen. Vi vil celebrere vor nye Foreening kongelig. Bestil Musikanterne, Pauker og Trompeter, Trommer og Piber! vi vil give Ball; den gamle General dandser; Du og jeg aabner Ballet, og glæde os, at vi have faaet hverandre igien.

Femte Scene.

De forrige. Lieutenant Bingk.

Bingk.

Jeg har et Par Ord, Herr Ritmester! at tale med Dem i Eenrum.

Schlenzheim.

Kom, Børn! kom! det angaaer Tienesten, som vi ikke maa vide; jeg hører nu i Eders Selskab, jeg har ladet mig giøre til Fange, som en Kierling.

Frue Erlau.

Men hvad kan det være?

Sophie.

Bedste Mand! Du skal dog vel ikke allerede bort?

Frue Erlau.

Er det kun ikke noget Ondt?

Schlenzheim.

Ey I = = = nysgierrige som Fruentimmere og rædde som Harer. Hvad kan det være? noget, som vi ikke maa vide.

Sophie.

Men Gud! = = =

Erlau.

Vær roelig, min Bedste! vær roelig! det er vist ikke noget, som Du behøver at ængstige Dig over.

Schlenzheim.

Kom, Moerlille! lad mig føre Dig. (Han kysser hendes Haand.) Hvad det klæder mig snurrigt at giøre mig lækker!

Siette Scene.

Erlau, Bingk.

Erlau.

Hvad er til Deres Tieneste?

Bingk.

Bingk.

Jeg beder om Deres Kaarde.

Erlau.

Herr Lieutenant! De maa ikke have — Jeg skal give Dem min Kaarde? Jeg, Ritmester Erlau?

Bingk.

Ja De. Efter Oberstens Befaling maa jeg bringe Dem til Staben.

Erlau.

Hvorfor? Af hvad Aarsag?

Bingk.

Aarsagen er mig ubekiendt. Strax efter Deres Afreyse kom Befalingen at arretere Dem, og jeg bekom Ordre at sætte efter Dem med ti Mand, alt hvad Tøyet kunde holde.

Erlau.

Men jeg begriber det ikke! At bekomme denne Orden først i Dag, Kongens Naade = = =

Bingk.

Det kan maaskee være en Feyltagelse.

Erlau.

Det maa det være; thi jeg veed mig ikke skyldig i det ringeste.

Bingk.

Saa meget desfor = = =

Erlau.

De har Ret! der har De min Kaarde. Det er ikke ærerørigt for mig, at holdes mistænkt, siden jeg er fuldkommen overtydet om, at min Nærværelse vil retfærdiggiøre mig. Naar skal vi bort?

Bingk.

Jeg har Ordre at ile, saa meget som mueligt er.

Erlau.

Det er ubegribeligt! Jeg er ikke i Stand til at udfinde Skinnet af en Forbrydelse, eller indsee, hvad det kan være. Dog! jeg underkaster mig mine Foresattes Befaling, uden at knurre. Men en Bøn har jeg til Dem, Herr Lieutenant! min Kone og min Moder vil blive utrøstelige over dette Tilfælde; de ville idelig være i den sterste Angest for mig. Vil De da ikke, for at skaane Mine for denne Bedrovelse, fortie min Arrest for dem? De behøver kun at sige, at der er foresaldet noget vigtigt ved Regimentet; hvorfor jeg = = = Min Gud! der komme de.

Syvende Scene.

De forrige. Schlenzheim, Frue Erlau, Sophie, Fritz.

Schlenzheim (uden for.)

Bliv tilbage, Kierlinger! gior ingen Optøyer, siger jeg, men bliv tilbage.

Sophie (uden for.)

O, min Mand! min Mand! hvor skal han hen? Jeg maa see ham.

Frue Erlau.

De vil føre min Søn bort.

(De styrte alle ind.)

Schlenzheim.

Saa fat Eder dog! I jamrer og græder, uden at vide hvorfor.

Sophie.

O, min Mand! min Elskede! hvad er der skeet? Der er Vagt nede; man taler om Arrest; riv mig ud af denne qvælende Uvished, og siig mig, hvad der er skeet?

Erlau.

Intet, min Bedste! intet. Men jeg maa til Regimentet; der er forefaldet noget, som gior det nødvendigt.

Frue Erlau.

Men med Vagt? med Vagt?

Sophie.

Bedste Mand! tael dog. Jeg slipper Dig ikke af mine Arme. Det maa nu være hvad det vil; han er vist uskyldig.

Schlenzheim.

Søn! (han tager ham til en Side.) Siig, hvad skal det betyde?

Erlau.

Jeg veed ikke, min Fader! uden ringeste Aarsag har man arreteret mig; jeg skal til Staben.

Schlenzheim.

Veed Du Dig skyldig i noget?

Erlau.

Ikke i det allermindste, min Fader!

Schlenzheim.

Jeg troer det, er overtydet derom; thi ellers var Du ikke min Søn. Man kan aldrig vide, hvad det er; i Krigen bliver ofte den Uskyldigste mistænkt. Kunde vi kun binde Kierlingerne noget paa Ærmet; for det vil blive en græsselig Hylen og Jamren = = = Siig, at de vil hente mig af — men der er atter en Diævel i Leegen!

Sophie.

Ak! han har Din Kaarde! Du er arreteret? og hvorfor? om det og var aldrig saa slemt, saa lad mig vide det, ellers forestiller jeg mig det endnu værre. — O, kiereste Fader! — De

kan

kan maaskee slutte Dem til noget. Siig De! tael De!

Schlenzheim.

Intet, Datter! intet.

Bingk.

Vi kan ikke bie længere, Herr Ritmester!

Schlenzheim.

Gaae, min Søn! gaae. Den Almægtige ledsage Dig! jeg kommer snart efter. Kongen har indbudet mig til sig; jeg kan altsaa forlade mit Qvarteer; jeg haaber at see Dig snart igien uskyldig og retfærdiggiort.

Erlau.

Saa kom jeg da kun her, for at volde disse Stakler Kummer! jeg veed ikke, hvorledes jeg skal rive mig løs fra dem.

Schlenzheim.

Det bliver det allerbedste, at sige dem alting reent ud. Moerlille! Din Søn, Kone! Din Mand maa bort. I har Ret, at han er arreteret; men Aarsagen veed han ikke selv endnu. Men han er uskyldig, ellers var han ikke min Søn. Bedrøver Eder derfor ikke; hans Nærværelse ved Staben vil retfærdiggiøre ham; og for desfer at betage Eder al Uroelighed, vil jeg følge efter, og berette Eder smaat og stort. Gaae nu, min Søn! gaae og beviis Din Uskyldighed.

Sophie.

O, min Mand! Du vil bort, og lade mig blive tilbage? Jeg følger med Dig; jeg vil see, hvordan det gaaer Dig.

Frue Erlau.

Søn! Søn! jeg slipper Dig ikke.

Erlau.

Lev vel, mine Elskede! jeg maa bort, og skilles fra Eder. Men dersom der er en Gud, der beskiermer Uskyldigheden, saa haaber jeg i Morgen at omfavne Eder med desto større Glæde. Farvel, mit Barn! (han kysser Fritz.) Græder ikke! det falder mig selv haardt at skilles saa hastig fra Eder; men — (til hans Kone, som ikke vil slippe ham) vær standhaftig, min Bedste! jeg seer Dig sikkert snart igien. Fader, Moder, Kone, lev vel! (river sig løs, og vil gaae; men Frue Erlau og Sophie hindrer ham.)

Schlenzheim.

Jo længere I holde ham op, jo længere forhale I hans Retfærdiggiørelse; og retfærdiggiøre sig maa han.

Sophie.

Saa reys da, og Gud staae Dig bi.

Schlenzheim.

Amen! (Han blotter sit Hoved, og Erlau gaaer bort med Bingk.)

Otten-

Ottende Scene.

Schlenzheim, Frue Erlau, Sophie, Fritz.

Frue Erlau.

O Gud! han er borte! bedste Mand! jeg begriber det ikke.

Sophie.

Kom, kiere Moder! vi vil see efter ham, saa langt vi kan synе ham, og saa vente efter ham, til han kommer igien.

Frue Erlau.

Ja, kom Datter! kom!

Niende Scene.

Schlenzheim, Fritz.

Schlenzheim (gaaer nogle Gange op og ned, hvorpaa han kaster sig i en Stoel.)

Jeg veed ikke hvad jeg skal tænke! men jeg er allerede vant til aldrig at være ganske lykkelig. Jeg troer at fornøye mig med min Kone og Børn, vil ret føle en Mands og Faders Glæde, og med et ligger det hele Haab i Asken. Jeg føler, jeg maa bort; jeg maa efter ham. (Til Fritz, der staaer og græder i en Krog.) Vær stille, Lille! græd ikke; jeg reyser efter Din Papa, og bringer Dig ham tilbage.

Fritz.

Fritz.

Du? O! naar Du havde villet det, saa havde Du ikke ladet ham komme bort. Jeg holder ikke mere af Dig, Grand-Papa! Du har en Gaarde, og lader dem føre min Papa bort.

Schlenzheim (trykker ham til sig.)

O, Du lille Soldat! Dig gad jeg seet voxen, og i Krigen! men ak! jeg bliver alt mere beklemt. Jeg maa afsted. Nu føler jeg det, at en Faders Kummer er dyb, hiertenagende Kummer.

Tiende Scene.

De forrige. Frue Erlau, Sophie (i største Hast.)

Sophie.

O, min Fader! de føre ham bort - - - de have sat ham paa en Vogn, og omringet den med Ryttere, som om han skulde føres til Døden.

Schlenzheim.

Jo mere jeg eftertænker det, jo mindre begriber jeg deraf. Det maa være noget stort, som han mistænkes for. Jeg maa efter ham, jeg maa høre, hvordan det gaaer. Kommer jeg ikke selv tilbage i Morgen, saa skriver jeg Eder til. Vær imidlertid roelig. Jammern og Klynken hielper slet intet.

Frue

Frue Erlau.

Du vil ogsaa forlade os?

Sophie.

O! bliv De i det mindste hos os! Vi forgaae af Angest, naar vi ere allene.

Schlenzheim.

Børn! han behøver maaskee min Hielp. Jeg vil gaae til hans Konge, og bede ham, at lade min Søn vederfares Ret. Thi skyldig er han ikke, kan ikke være det, ellers var han ikke min Søn. Lev vel! kan jeg ikke hielpe ham, saa vil jeg i det mindste trøste ham.

Fritz (paa Knæe.)

O, hierte Grandpapa! hent mig min Papa igien.

Schlenzheim (reyser ham med bortvendt Ansigt.)

Det gaaer igiennem Marv og Been. Græder ikke; Taarer ere ligesaa smitsomme, som Flekfebere. Lille! jeg vil hente Dig ham. Jeg bringer Dig ham sikkert. — Farvel! Farvel! vi sees snart igien.

Sophie.

O! kom snart igien, ellers kommer jeg vist ogsaa efter.

Frue Erlau.

Bedste Mand! Du vil tage fra mig?

Schlen-

Schlenzheim.

Jeg vil bringe Dig Din Søn igien. Foruden ham kan vi ikke begynde noget. Ingen Ball, ingen Musique, ingen Fest! lad mig kun gaae, jeg er Fader, vær Du Moder, og trøst Dig her, medens jeg iler efter Redning. Farvel! jeg bringer Eder Eders Fritz igien.

(Han skynder sig bort.)

Frue Erlau.

Gud! vær du hans Ledsager!

(De ile alle efter ham.)

Tredie Act.

Leyren.

Forste Scene.

Kongen, General Wangen, Officerer.

Kongen.

Hvorledes gaaer det?

Gen. Wangen.

De har ikke kunnet redde det mindste; Luen har fortært det altsammen. Men det, som i høyeste Grad forundrer mig, og bliver ganske ubegribeligt for mig, er, at det, i Henseende til Ritmester Erlau, alt mere og mere stadfæstes.

Kongen.

Hvorledes?

Gen. Wangen.

At han virkelig er Stifteren, om ikke Giernings-Manden til denne ulykkelige Ild.

Kongen.

Det er aldrig mueligt! Hvad skulde have bevæget ham dertil? (han grunder.) Den samme Ritmester, der i Gaar Morges — umueligt.

Gen.

Gen. Wangen.

Den samme.

Kongen.

Er han alt bragt tilbage?

Gen. Wangen.

Ja; og allerede forhørt.

Kongen.

Nu! hvad er der kommen ud ved Forhøret?

Gen. Wangen.

At han er skyldig. I Gaar snappede Husaren ved Mühldorfer Heeden, og tæt ved de fiendtlige Grændser, en forklædt Karl op. De raabte ham til at staae stille; men han vilde ikke. Lynget hindrede dem at sætte efter ham; men Underofficeren lod fyhre paa ham, og saarede ham i den høyre Side. Han tilstod derpaa godvillig, at han var en Spion, og havde i sin høyre Skoehæl et Brev giemt, som han havde faaet af en Ritmester af det Blumelnauiske Regiment, der hedde von Erlau, og at dette Brev indeholdt vigtige Efterretninger. Men førend han kunde fuldføre sin Fortælling, døde han. Man fandt Brevet, som blev uaabnet bragt til Generalen for Cordonen, Greve Thurneisen, og denne har sendt det til mig.

Kongen.

Hvad indeholder dette Brev?

Gen.

Gen. Wangen.

Her er det.

Kongen.

Læs De det.

Gen. Wangen (læser.)

"Min Herr General! Endelig kan jeg be-
"rette Dem mit Forehavendes lykkelige Fuldbyr-
"delse. Lunten brænder allerede; og dersom der
"ingen Vidunder skeer, saa staaer Magazinet for
"Klokken To i lys Lue! det har, som De selv
"kan tænke, kostet mig uendelig megen Møye.
"Med det første skal jeg personlig indfinde mig,
"og haaber, at De da holder Deres Ord, saa-
"vel i Henseende til de 10000 Ducater, som den
"lovede Majors Post. Jeg beder tillige at fore-
"stille Deres Konge, at jeg allene af Kierlighed
"til mit Fædreneland har paataget mig denne
"Sag; thi, som De selv veed, saa er jeg hans
"fødte Undersaat. De allerede bekomne 1000 Du-
"cater kan afdrages den ovenbenævnte Summa.
"Naar De modtager dette Brev, saa kan De til-
"lige see Luen af Magazinet. Kortet over Fæst-
"ningen Kingshof bringer jeg med mig, og er
"imidlertid Deres bevidste Tiener".

Kongen.

Et afskyeligt Brev! og det havde en Offi-
ceer i min Armee skrevet, som jeg i Gaar belø-

nede med en Orden? O Mennesker, Mennesker! hvem kan udgranske Eders Hierter? — Er Brevet underskreven af ham?

Gen. Wangen.

Ney! men det er hans Haand og Segl. Jeg lod strax hans Telt visitere, og man fandt i hans Kuffert, Kortet over Kinghofs Festning, og de 1000 Rdlr. Ducater paa 120 nær.

Kongen.

Og hvad siger Ritmesteren dertil?

Gen. Wangen.

Han tilstaaer, at det er hans Haand og Segl; men paastaaer, at han ikke har skrevet det, og nægter Gierningen, og den mindste Kundskab derom paa det stærkeste. Kortet, siger han, har han giort for 6 Aar siden, da han laae paa Hverving. Kingshof og Pengene vil han ikke vide det mindste af. Men da Factum er saa klart, og alle de Corpora delicti, som Brevet indeholder, findes der, saa bliver der ikke mindste Tvivl tilbage.

Kongen.

Ja ja, det er ham! = = = men med alt det kan jeg ikke hitte Reede i den Forræder; hans Tapperhed — hans Forhold, da han i Gaar kiendte sin Fader = = =

Gen.

Gen. Wangen.

At han var tapper, og Natten førend han udførte sit skammelige Forehavende, endnu gjorde saadan en lykkelig Coup, det lader sig meget godt forklare; thi det skeede vist i den Hensigt, at befrie sig endog for Skinnet af slig en Gierning; og hvem af os var det vel faldet ind at kaste den allermindste Mistanke paa ham, naar dette Brev ikke havde forraadt alle Ting.

Kongen.

De har Ret! ganske Ret! — men bekiende vil han ikke, siger De?

Gen. Wangen.

Slet intet, uden hvad han ikke kan nægte. Saa kier, som jeg stedse har havt ham, saa forbittrer denne hans Haardnakkenhed mig imod ham. I Krigsretten, som Obersten har holdt over ham, er han dømt til at hænge. Alle Officerene beklagede ham; men da man lagde dem Beviiserne paa hans Gierning for Øyne, saa bleve de i høyeste Grad opbragte over hans Forstillelse.

Kongen.

Hvor høyt beløber Skaden sig, denne Ild har giort?

Gen. Wangen.

Uden at tale om de onde Følger, den kan drage efter sig — er det henimod en Million.

Kongen.

Det er forskrækkeligt! Har De givet Befaling til at fuldbyrde Dommen?

Gen. Wangen.

Ney, Deres Majestæt! Jeg har befalet Oberſten at bie med Dommens Fuldbyrdelſe, indtil jeg havde givet Deres Majestæt Rapport derom, og hørt Deres allernaadigſte Villie desangaaende.

Kongen.

Naar Sagen er saa klar, saa hold De Dem Lovene efterrettelig. Jeg er Menneske, jeg vilde gierne redde ethvert Menneskes Liv; men vist er det, at dersom een nogensinde har fortient Døden, saa har Erlau fortient den dobbelt. Lad ham endnu engang paa det noyeſte forhøres, lov ham en mildere Deds-Straf, naar han vil gaae til Bekiendelſe; thi jeg er meget begierlig efter at faae den Generals Navn at vide, der søger at føre Krig paa den Maade. Men bliver han ved sin Nægten, saa lad hans Dom fuldbyrdes efter Lovens Strænghed. Han maa dee, andre til Exempel. Hvad hans Stakkels gamle Fader vil sige dertil.

Gen. Wangen.

Han er i Leyren. Hans veemodige Venner havde nær bevæget mig at tillade ham at faae

sin

sin Søn i Tale, men jeg torde ikke vove det; thi efter det, som er skeet, kan maaskee Historie og Fangeskabet være en blot Masque.

Kongen.

De har Ret, eller kunde i det mindste have det. Naar saadan et Physiognomie, som Ritmesterens, kan bedrage, saa kan og denne for mig saa ærværdige Gamle have ondt i Sinde mod os. Dog, at han ikke er den General, som hans Søn staaer i Forbund med, det er Brevet os Borgen for. Forsigtighed er imidlertid nødvendig; forbyd ham altsaa den frie Indgang i Leyren. Anviis ham et Telt, og begegn ham i alle Maader som en Krigs-Fange.

Gen. Wangen.

Han spurgte mig om Deres Majestæts Opholdssted; maaskee vil han giøre et Forsøg paa at anraabe Dem om Naade for sin Søn.

Kongen.

Skulde han komme, saa vil jeg høre ham. Den graahærdede Gamle har rørt mig alt for meget, at jeg skulde fordømme ham uhørt, og han er heller ikke min Undersaat. O, min Ven! endskiønt jeg aldrig var Fader, saa kan jeg dog livagtig forestille mig en Faders Smerte, som man rører sin nyelig igienfundne Søn. Jeg vil søge at udforske, hvorledes han er sindet; og finder

jeg ham uskyldig, saa er den Befaling, jeg nu gav Dem, angaaende ham, uden Kraft.

Gen. Wangen.

Deres Majestæt tænker som en Konge bør tænke. Vil Deres Majestæt have Rapport af Forhøret?

Kongen.

Ifald han bekiender noget; ellers ikke.

(Wangen gaaer.)

Anden Scene.

Kongen, Lieutenant Bingk.

Bingk.

Den fangne General Schlenzheim udbeder sig den høye Naade at faae Audience.

Kongen.

Han kan komme.

(Bingk gaaer.)

Tredie Scene.

Kongen, Schlenzheim, Officerer.

Schlenzheim.

Deres Majestæt! jeg kommer = = = = (han kan ikke tale for Graad.) Jeg maa skamme mig, jeg er saadan en gammel Soldat, og kan ikke

ikke giøre andet end græde. — Men det er min Søn, min Søn! og Fader-Navnet gier et Mands-Hierte saa ømt, saa blødt. (Han knæler.) Naade, Deres Majestæt! Naade!

Kongen.

Reys De Dem! De kiender Krigs-Artiklen, og dersom De veed Deres Søns Forbrydelse, saa maa De blues ved at bede om Naade for ham.

Schlenzheim.

Jeg veed alting, alting; men Deres Majestæt! jeg er Fader. Faderen kan ved alle Leyligheder bede, og Kongen ved alle Leyligheder tilgive. Faderen blues aldrig, og allermindst der, hvor det gielder om et Barns Liv. Vel hører jeg, at Beviisene paa hans Forbrydelse ere tydelige; men min Søn kan ikke være skyldig, ellers var han ikke min Søn. Og det er han, Deres Majestæt! det er han! mit Hierte siger mig det alt for tydeligt. Han er min Søn!

Kongen.

Den dydigste Fader kan ofte have den meest lastefulde Søn. Der findes Exempler, og at Deres Søn er sligt et Exempel, er jeg næsten overtydet om.

Schlenzheim.

O ney, Deres Majestæt! o ney! mit Blod er godt, og saa stærk kunde det ikke fornægte sig.

Jeg er 77 Aar, var stedse Soldat, og har 17 store Arr. Vel har jeg ikke faaet dem i Deres Majestæts Tieneste; men en gammel Krigsmands Fortieneſter agtes overalt. Min Søn har stedse holdt sig tapper, og nu skal han — jeg gider ikke sagt det — nu skal han være en Forræder.

Kongen.

Beviisene ere fortydelige.

Schlenzheim.

Altsaa er der ingen Naade at vente?

Kongen.

Ingen! saa haardt som det endog falder Mig at sige til Dem: Ingen; jeg maa straffe, jeg maae.

Schlenzheim (knæler atter.)

Nu saa forbarme du dig, Kongers Konge! Fader i Himlen, forbarme du dig over min Søn! og naar han møder for din Throne, saa skiænk ham evig Naade og Forladelse. Men giv mig gamle udlevede Soldat Standhaftighed til at bære saa store Lidelser! (han reyser sig.) Jeg takker Deres Majestæt for den store Naade, at De har villet høre. Jeg beder nu ikke mere om hans Liv; thi, naar han lider uskyldig, saa lønner den Evige ham hans Pinsler. Han maa da døe; kun alene ikke døe ved Bødlens Haand! Forbarm

Dem,

Dem, Deres Majestæt! over en graahærdet Mand! de faa hvide Haar, som jeg vilde tage med mig i Graven, maatte jeg rive af mig for Smerte; jeg maatte fortvivle, naar jeg saae min Søn klæde Stenlen. O, det gyser i mig ved den blotte Tanke! — det begynder at stikke og brænde i alle mine Saar. Jeg er ved Gud! uskyldig — jeg har ingen, ikke den allermindste Deel i Forbrydelsen. Men, Deres Majestæt dræber mig med ham, og giør mig til et uskyldigt Slagt-Offer.

Kongen.

De begierer meget, ret meget! men Deres Bøn er Dem bevilget. Han skal faae Døden af sine Kammerraters Haand.

Schlenzheim.

Og maa jeg forkynde ham denne hans Konges Naade? Maa jeg tale engang med ham før hans Død?

Kongen.

Ogsaa det er Dem bevilget; men blot af Agt for Dem, værdige Gamle! mærk Dem det vel, blot af Agt for Dem. (med undertvungen Bitterhed.) Deres Søn har ikke fortient det af mig.

Schlenzheim (kysser hans Haand.) Tak, Deres Majestæt! Tak! jeg mangler Ord til at udtrykke mig med. — Vel ere Beviisene rene — og Deres Majestæt er naadig, meget naadig! men troe mig, Herre! min Søn er desuagtet uskyldig. Vel har jeg ingen Beviiser derpaa, slet ingen; men mit Hierte siger mig det. — Hm! men lad ham nu kun døe! Ei Soldat er ikke bange for Kugler, min Søn ikke heller; thi han tog mig fangen. Glæd dig, Fritz! du døer som Soldat, vel ikke mod din Fiende — men døe kun, døe! din Konge vil det, og din Konge er en god Konge — han kan ikke ville, uden det som Ret er (efter en Pause.) See engang, Deres Majestæt! nu ere mine Øyne tørre, og jeg iler hen at bringe min Søn Efterretningen. Endnu engang Tak, en Faders varmeste Tak!

(Han gaaer.)

Kongen (rørt.)

Kan saadan en Fader have slig en Søn?

Schlenzheim (kommer tilbage.)

Deres Majestæt har vist liidt stor Skade ved det afbrændte Magazin! det smerter mig — fordi min Søn — min Søn skal være Aarsagen til denne Skade. Jeg er riig, Deres Majestæt, jeg har mange Godser. Jeg vil sælge alle Ting, og betale dermed saa meget som jeg kan —

thi

thi jeg bruger intet mere, da jeg ingen Søn har mere. Vel har jeg Familie og en Sønne-Søn endnu; men han skal ikke bære Faderens Skiændsel. Hvad mig angaaer, saa føler jeg, at jeg ikke mere duer til at tiene; Taarerne for min Søn ere bidende — de giøre mig blind. Vil saa endog min Konge ingen Pension give mig, er jeg dog uforsagt. Min gamle Kone tager jeg ved den eene Haand, min Søns Enke ved den anden, en Sæk paa Ryggen, og saa gaaer jeg Landet igiennem — og betler. O! der vil endnu findes saa medlidende Hierter, der kaster et Stykke Brød til en udlevet Mand, som Smerten over hans Søn har berøvet hans Øyne og Formue.

Kongen.

Gode gamle Mand! De rører mig paa det heftigste! Havde Deres Søn forgrebet sig imod min Person, havde han tragtet mig efter Livet, han skulde for Deres Skyld sættes paa frie Fod. Men jeg kan ikke, ved den Gud, som engang skal være min Dommer, jeg kan ikke. Jeg troer nu at have giort alt hvad jeg kan. Ere Beviisene ikke ganske tydelige?

Schlenzheim.

For hans Dommere ere de tydelige; men for en Faders Hierte endnu meget utydelige. Men jeg beder nu ikke mere om hans Liv — kun om

den

den Naade, at min Formue maa antages til Erstatning.

Kongen.

De fornærmer mig, Schlenzheim! jeg har ingen Ret til Deres Formue! Skaden beløber sig til en Million — men og Mindet heraf skal være Dem skiænket. Aldrig skal det bebreydes Deres Familie i mine Riger og Lande.

Schlenzheim (i den yderste Forskrækkelse.)

En Million! en Million! (Han river sig i Haaret, og staaer en Tid lang ubevægelig med Øynene hæftede mod Jorden.) Hm! jeg troede, at jeg aldrig kunde fattes Formue! — men saa meget — saa meget. — O Søn, Søn! dersom det var mueligt, at du — ney! det kan ikke være; og var det, saa tør i det mindste dette gamle forhuggede Hoved ikke tænke det.

(Han gaaer.)

Fierde Scene.

Kongen, Bingk, Officerer.

Kongen.

Man skal bringe Generalen, der nu gik fra mig, hen til sin Søn, og lade dem frit tale med hinanden. De melder Obersten tillige, at

jeg

eg vil have den Ritmester Erlau tilkiendte Døds-
Straf formildet, og benaader ham med Arqvebu-
eringen. Man skal strax melde mig Dommens
Fuldbyrdelse.

(Han gaaer.)

Femte Scene.

Ritmester Erlau omringet af Vagten føres af For-
høret til sit Telt. Sophie med Fritz ved Haan-
den, følger efter ham, knæler og vrider Hænder-
ne for Vagten, som bliver ved at gaae. Siden
kommer der en Officeer og Bingk.)

Sophie.

Viis Barmhiertighed, for Guds Skyld!
ad mig tale med min Mand. O, mine Her-
er! kun et Øyeblik.

Vagten.

Tilbage! tilbage!

Erlau (til sin Kone.)

Lev vel, min Bedste! og vær roelig! (Vag-
en fører ham i Teltet, Sophie vil ind med, men
oldes tilbage.)

Officeren (kommer ud.)

Hvem er De? Hvad vil De, Frue?

Sophie.

Jeg er Ritmester Erlaus Kone, og besvær-
er Dem ved alt hvad helligt er, at lade mig tale et

Øye-

Øyeblik med min Mand! jeg hører, han skal dee. Jeg maa, jeg skal see ham! jeg gaaer ikke bort herfra! jeg skyer ingen Trusler! jeg skyer ikke Døden selv. Her vil jeg knæle, og ikke reyse mig, førend De lader mig tale med ham, lader mig see ham. Hav Medlidenhed med min Fortvivlelse — Medlidenhed med dette arme Barn og hans Moder.

Officeren.

Jeg kan ikke, Frue! jeg tør ikke; hans Forbrydelse er alt for stor.

Sophie.

O, De kan, min Herre! De kan, naar De vil være medliden og barmhiertig.

Officeren.

Der er den strængeste Ordre ikke at lade ham tale med nogen, i hvem det end er. Gaae derfor hiem, Frue! De kan ikke hielpe ham, men allene giøre ham Døden mere bitter, som er uundgaaelig.

Sophie.

Hans Død uundgaaelig? Hvad har han da giort, som fortiener Døden? Hvad? Hvad? O, min Mand er sikkert uskyldig! — Siig De mig, hvad for en Forbrydelse, han anklages for? Jeg maa vide det! Kuns tre, to, eller et eeneste Minut lad mig tale med ham, at jeg kan sige ham

ham det sidste Farvel, og bede ham om sin Velsignelse for dette Barn. Jeg gaaer ikke herfra, jeg maa, jeg maa see ham.

Fritz.

O, kiere Herre! lad mig gaae til min Papa.

Sophie.

Dersom dette ikke rører Dem, saa har De intet menneskeligt Hierte.

Officeren.

Deres Bønner ere forgieves. Jeg har min Ordre, som jeg ikke kan overskride, uden at giøre mig selv ulykkelig. De maa vende sig til dem, der ere høyere end jeg. Gaae til Kongen, han er den naadigste Monark. Der kan De maaskee udrette noget; ja! jeg torde næsten blive Dem Borgen for, at De faaer Tilladelse at tale med Deres Mand.

Sophie.

Til Kongen? — ja; jeg vil gaae til Kongen, jeg vil bede, jeg vil anraabe ham. O, han vil ikke forkaste en Ægtefælles Taarer! Tak, min Herre! tusende Tak! Kom, Fritz! til Kongen! Du maa bede, Du maa anraabe ham om Din Faders Liv. — Men sig De mig først: hvor er han? hvor finder jeg Kongen?

Offi-

Officeren.

Naar De gaaer tvert igiennem denne Rad Telt, saa kan De langt borte see hans Telt i Midten.

Sophie.

Hvor længe har min Mand endnu at leve?

Officeren.

En Time endnu.

Sophie.

En Time? Gud forbarme sig over os! (bevægstet) til Kongen! til Kongen! (vil gaae.) Ak Dig, ulykkelige Barn! tor jeg ikke lade blive tilbage. Dit Syn skal smelte hans Hierte til Medynk. (Tager Barnet paa Armen.) Strækk disse uskyldige Hænder bedende ud, naar jeg løber med Dig igiennem Leyren! anraab hver en Soldat om at foreene sig med os, i at bede for Deres tappre Kammerats Liv. Kom! kom!

Siette Scene.

De forrige. Schlenzheim.

Sophie (falder Schlenzheim om Halsen.)

O, kiereste Fader! bringer De Trøst? bringer De Deres Søn Hielp?

Fritz.

O, Grand-Papa! De vil ikke lade mig tale med min Papa!

Schlenzheim (for sig.)

Saa! det feylede endnu! Hvor skal jeg gamle Mand faae Standhaftighed fra? (høyt) Hvad vil De her?

Sophie.

Mit Hierte sagde mig hvad her gik for sig. Jeg kunde ikke bie længer, jeg maatte følge Dem. Min Mand skal døe! o kom De, kom De med til Kongen!

Schlenzheim.

Der har jeg været.

Sophie.

Og bringer Naade? O, tael De dog! siig De dog! er min Mand benaadet?

Schlenzheim.

Roelig, Datter! roelig! det gaaer nok godt. — Hvor er min Wilhelmine?

Sophie.

Hun vilde været med; men jeg overtalede hende til at blive hiemme og vente paa mig.

Syvende Scene.

De forrige. Bingk.

Bingk (til Officeren.)

Herr Lieutnant! Kongen har befalet, at Generalen kan tale med sin Søn.

Officeren.

Meget vel.

Sophie.

De tør tale med ham, see ham? Jeg dog ogsaa? (til Bingk.) O, kiere Herre! jeg er hans Kone, dette er hans Barn. Vi tør dog ogsaa see ham! maae vi ikke?

Bingk.

Ogsaa Dem er det tilladt.

Sophie (til Schlenzheim.)

Saa kom De, kom De! O! jeg vil snøe mig saaledes om hans Knæe, og holde ham saa fast, at Døden selv ikke skal kunne skille os ad.

Officeren.

De maa tillade mig at forberede ham derpaa.

Bingk (til Officeren.)

Hvor kan jeg finde Deres Oberst?

Officeren.

I hans Telt.

Bingk (til Schlenzheim og Sophie.)

Lev De vel, og Himlen trøste Dem!

(Han gaaer.)

Sophie (til Officeren.)

O skynd Dem, skynd Dem! Sig ham, at jeg deer af Længsel efter at omfavne ham, at jeg har Tilladelse at see ham. Jil for alleting; hvert Øyeblik er kostbart.

(Officeren gaaer i Teltet.)

Ottende Scene.

Schlenzheim, Sophie, Fritz, siden Erlau.

Sophie.

Jeg kan neppe oppebie Øyeblikket at trykke ham til mit Hierte! men, min Fader! hvad er da min Mands Forbrydelse, at man vil tage ham Livet?

Schlenzheim.

Vær roelig! og naar Du har talt med ham, saa reys hiem, og trøst Din Moder.

Officeren (kommer ud af Teltet.)

Behager De at komme, Frue?

Erlau (halv uden for Teltet.)

Min Bedste! min Øyrebareste!

Sophie (løber ham i Møde.)
O min Mand, min bedste Mand!

Fritz.
Kiere, kiere Papa! (de gaaer i Teltet.)

Schlenzheim (staaer og seer efter dem.)
Alt dette bringer mig endnu den visse Død! Er han uskyldig eller er han ikke! Skulde jeg virkelig finde en Forræder imod sin Konge i ham? Fy, fy! det kan ikke tænkes — i det mindste ikke af hans Fader. Her staaer jeg, og grunder, og ponser, og har dog Trøst, stor Trøst til ham. Hvad? haardhiertede Fader! og den bringer du ham ikke? O jeg maa ile, trøste ham og staae ham bi i den sidste Deds-Striid. Hans Liv sætter jeg, Fader i Himmelen, i din Haand! gior du med ham, som du tykkes bedst! dig overgiver jeg ham. Vær du i det mindste hisset hans Fader, naar jeg nu snart ikke mere er det.

(Han gaaer.)

Fierde Act.

Leyren.

Første Scene.

Erlau, Sophie, Fritz.

Erlau.

Fat Dig, min Dyrebareste! fat Dig! Du seer, jeg staaer ikke mere til at redde. Betænk, bedste Sophie! at Du maa skaane Dine Dage for dette arme Barns Skyld. Saafremt han, der boer i det Høye, elsker Retfærdighed, saa vil min Uskyldighed komme for Dagen, og saa kan I uden Skamme begræde Eders Ven. Men forlad mig nu, jeg er ikke noget Øyeblik sikker for at blive afhentet. Vel er jeg bereed og forsonet med min Gud; thi vee den Soldat, der daglig har Døden for Øynene, og er beladt med Misgierninger! men jeg behøver dog at være nogle Øyeblikke allene; det blev mig siden alt for tungt at skilles fra Eder.

Sophie.

Ney; jeg forlader Dig ikke! jeg bør ikke skilles fra Dig. Naar Din Kone forlod Dig,

hvem skulde da staae Dig bi i Din sidste Dødskamp? Jeg har giort Eed paa, og det for Alteret, at bære Kors og Gienvordighed med; og den Eed vil jeg holde. Jeg lover Dig at være standhaftig, hverken klage eller græde, naar jeg kun maae blive hos Dig.

Erlau.

Min Søn! min elskede Fritz! (han lægger sin Haand paa hans Hoved.) Gud velsigne Dig, min Søn! og give, at min Uskyldighed maa snart blive opdaget, paa det Du kan bære mit Navn med Ære. — Gaae nu, gaae hiem med Din Moder, og beed for Din Fader, at han maa lykkelig fuldende sin Kamp.

Sophie.

Ney, ney; jeg kan ikke forlade Dig. Den Uvished, om Du blev reddet eller ey, vilde dræbe mig i Dit Sted. Jeg bliver — der maa skee hvad der vil, saa bliver jeg.

Fritz.

Gaaer da Papa ikke med os?

Erlau.

Jo, jo; jeg kommer efter (vender sig bort.) O, det er haardt, meget haardt! saa uskyldig som jeg, er vist endnu ingen død. Jeg kan ikke begribe, ikke fatte det. — Men Herre! din Villie skee.

Sophie.

Sophie.

Kan Du da slet ikke anføre det ringeste til Din Retfærdiggiørelse? Er da alleting imod Dig? Har Du slet ingen Formodninger om, hvem Din falske Anklager er? Kan Du i det mindste ikke begiære Opsættelse? — Det maa dog tilsidst opdages, hvem der er Ophavsmanden til denne afskyelige Gierning.

Erlau.

Beviisene imod mig ere saa stærke, at jeg, naar jeg var Dommer, vilde fordømme mig selv. De 1000de Ducater, som der meldes om i Brevet, ere og fundne i min Kuffert; men, hvorledes de ere komne der, og hvem der har skreven Brevet, det maa Gud vide.

Sophie.

Det maa have været en Diævel, eller een, der er endnu værre end Diævelen.

Erlau.

Min Vagtmester, der deserteerte i Gaar, og som jeg selv havde lært at skrive, var den eneste jeg kunde tiltroe at skrive min Haand efter; men dog — ney; saa uerkiendtlig og ugudelig havde han aldrig handlet; endskiønt han har brudt Eed og Pligt, og skuffet den Tillid, jeg hidindtil havde baaren til ham. Men denne Omstændighed maa være som den vil, saa var den mig alt

for ubetydelig til at benytte mig af den til min Fordeel i Forhøret.

Sophie.

Det skulde Du dog have giort. O bedste, kiereste Mand! var Du dog aldrig bleven Soldat! (hun seer sig frygtsom om.) Gud! hvor jeg bæver ved det mindste der rører sig! = = = = vor Fader bliver ogsaa borte?

Erlau.

Han søger Hielp for sin Søn; men finder den ikke. O, jeg har den gode Fader meget at takke! ved hans Bistand nyder jeg den Lykke at døe for mine Kammeraters Hænder. En Lykke, som jeg ikke nokſom kan takke ham for. (seer paa sit Uhr.) Min tilbedede Kone! dersom Du nogensinde har elsket mig, dersom Du i de sidste Øyeblikke af mit Liv endnu elsker mig, saa gaae nu fra mig. Øyeblikket nærmer sig, og troe mig, bedste Kone! det vil falde Dig alt for haardt at see dem føre mig til Døden.

Sophie.

Ved denne samme Kierlighed, ved dette Venskab besvær jeg Dig, at lade mig blive hos Dig. Troe mig, jeg vil være roelig, tilfreds og taalmodig, naar jeg kun maa være hos Dig. Ak, det er endnu stedse for mig, som om det var en Drøm, jeg umagede mig at vaagne op af.

Erlau.

Erlau.

Jeg var for lykkelig, for stolt til ikke at blive ydmyget. Jeg besad min Konges Naade, fandt min Fader, havde Eder, mine Elskede! og nu — nu (seer paa Uhret) kun to Minuter, saa komme de, komme for at føre mig hen til en Død, jeg ikke har fortient. O, at en fiendtlig Kugle havde dræbt mig i mit Fædrenelands Tieneste! — men min Skiebne vil det saa, og Overgivelse er mit Lod.

Sophie.

Det synes, som alle havde sammensvoret sig imod os! Menneske-Kierlighed maa være flygtet af denne Leyr. Man vilde neppe lade mig komme hid; og naar jeg nævnte Dit Navn, saa trak man paa Skulderne, og lod mig staae uden Svar. Ingen gav Agt paa en Kones Raab og Graad, der søgte at redde sin Mands Liv. Man kalder Dig utroe mod Din Konge, en Forræder mod Dit Fædreneland. — Er det mueligt, at Du, hvis Hierte slaaer ligesaa troefast for sin Konge, som for mig, at Du, Du skal døe! (med forandret Tone) dog, velan! døe kun! døe! Du har deelt alle Dit Livs Behageligheder med mig, og Du skal ikke hindre mig fra at dele Uheld og Død med Dig.

Anden Scene.

De forrige. Schlenzheim.

Sophie.

Hvad bringer De, den bedste og ulykkeligste Søns Fader? hvad bringer De, Liv eller Død?

Schlenzheim.

Død, Kone; Død. Det er forgieves, al Møye er spildt. Kongen vilde ikke lade mig komme til sig. Han skal døe; og dersom Gud ikke inden et Qvarteer gier Mirakler, saa begræde vi hans Død.

Sophie.

Vee, vee hans Fiender! han er sikkert uskyldig! (hun knæler.) See Du ned, Fader i det Høye, paa vor Jammer! Hav Medynk med min Fortvivlelse! red ham, red ham!

Schlenzheim.

Søn! elskede, nyelig fundne og nu for stedse tabte Søn! Commandoen rykker alt ud. Man kommer snart for at hente Dig. Kom op til mit Bryst, til mit Hierte, og tag mit sidste Farvel! (tager ham til en Side.) Tael nu oprigtig med mig! Siig! har Du paa ingen Maade havt Kundskab om det Foretagende, som Du skal lide Døden for? Skinnet er imod Dig. Betænk, at

Du

Du staaer paa Randen af Graven, og skal nu snart møde for den Eviges Domstoel, at han vil gaae haardt i Rette med Dig — men ogsaa belønne Dig uendelig, dersom Du er uskyldig.

Erlau.

Fader! dersom der nogensinde er opstegen en Tanke i min Siel til at forraade min Konge; dersom jeg har vidst det allermindste af den Gierning, jeg beskyldes for, saa maa Gud nægte mig Barmhiertighed i mine sidste Øyeblikke, og for evig forskyde mig fra sit Ansigt.

Schlenzheim.

Jeg troer Dig, min Søn! jeg troer Dig fuldkommen og er roelig. Den Christen, der paa Gravens Bredde taler saaledes, maa være uskyldig. Har Du noget Du vil have udrettet, i Henseende til Din Kone og Dit Barn, saa sig mig det. Jeg skal, som Din Fader, troelig og oprigtig udrette det. Hvad vil Du, at der skal blive af denne Lille?

Erlau.

Hvad Gud vil; til hvis Varetægt jeg overgiver ham og min Kone. Jeg har intet kunnet lægge mig til Bedste i min Konges Tieneste; men jeg haabede dog, at efterlade Dem et ærligt Navn og Rygte; men ogsaa det roves mig. Hils min stakkels Moder, og giør hende det begribeligt, at

heudes

hendes Søn døde uskyldig, og ikke som en Forbryder.

Schlenzheim.

Vær ubekymret for Din Families Udkomme; jeg har nok til at underholde den. Min Konge nægter mig sikkert ikke min Afsked, naar jeg beder ham om den; og saa gaae vi til mine Godser, og oppebier, indtil den barmhiertige Skaber kalder os over til Dig. Jeg kommer snart, min Søn! meget snart; thi Hytten var allerede brøstfældig, og slig en Rystelse holder den ikke længe ud.

Tredie Scene.

De forrige. Officeer med Commando. Profos.

Sophie (der har imidlertid lagt paa Knæe med Fritz, farer sammen i største Forskrækkelse.)

Ak! de komme, de komme for at hente Dig!

Fritz (gaaer til Officeren.)

O kiere Herre! lad min Papa blive hos mig!

Schlenzheim (legger sine Hænder paa Erlau.)

Gud velsigne Dig, og styrke Dig i Din Deds-Striid! (med Mod.) Farvel! Farvel! (Han gaaer

gaaer bort, men løber til ham igien, og falder i Graad.)
Søn, Søn! mit Hierte brister!

Erlau.

Mine Elskede! Gud velsigne! Gud bevare Eder!

Sophie (holder sig ved ham.)

Ney, ney; kun Dig, kun Dig!

Erlau.

Fader! staae mig bi! ak, jeg kan ikke rive mig fra hende!

Schlenzheim.

Datter, Datter! herhid til Din gamle Fader! (Han vil rive hende bort med Magt, men hun sætter sig derimod af alle Kræfter. Erlau gaaer til Side, og i det samme segner Sophie ned.)

Sophie.

Ikke fra Dig! ikke fra Dig! (Profosen giver Erlau Nøglerne til at løse Jernet.)

Fritz.

Papa! hierte Papa!

Erlau.

Lev vel, min Fader! (Han kaster sig i hans Arme, og seer til Himlen.) O, hvor tung, hvor bitter er denne Skilsmisse!

Schlenzheim.

Endnu engang! — for sidste Gang med en Faders ganske Kierlighed og Varme — og nu

nu Farvel! jeg kommer snart efter, ja, jeg føler, at jeg følger snart efter Dig.

Erlau.

Sophie, Fritz, lev vel! — for stedse! — værer — Dyden — (Taarerne hindrer ham at sige mere, han træder ind i Commandoen, og gaaer bort.)

Schlenzheim (bortvendt.)

Jeg maa efter ham, jeg maa see min Søn døe. (Han gaaer.)

Sophie (besinder sig.)

Han er borte, uden at sige os Farvel, uden at velsigne os! jeg maa efter ham! — Friderich, Friderich! uden Dig er der intet Liv for mig; det er Pligt at døe med Dig.

(Hun gaaer med Fritz.)

Fierde Scene.

En Bondestue.

Lieutenant Walldorf kommer fra den eene Side, Corporalen fra den anden.

Corporalen.

Herr Lieutenant! jeg skulde melde Dem, at vi i Skoven tet ved den fiendtlige Skandse har fundet en Officeer af det Blumenauiske Regiment. Jeg troer han vilde desertere; thi han sad oppe i et Træe.

Wall-

Walldorf.

I har dog bragt ham med?

Corporalen.

Ja; han er her uden for.

Walldorf.

Lad ham komme ind.

(Corporalen gaaer.)

Femte Scene.

Walldorf, Vagtmester Zelle, Corporalen.

Walldorf.

Hvem er De?

Zelle.

Jeg er Vagtmester ved det Blumenauiske Regiment.

Walldorf.

Hvad søger I da her? og tager jeg ikke feyl, saa er I allerede meldt i Gaar som Desertør.

Zelle.

Det kan være.

Walldorf.

Hvorledes er I kommen til den Officeers-Uniform?

Zelle.

Jeg stial den fra min Ritmester, for desto lettere at komme over, men Fanden maa ret have

havt

havt sit Spil med mig; thi jeg har luret en heel Nat og Dag i det Tykke af Skoven, uden at kunde komme forbi Forposterne. Jeg vilde, at jeg havde ladet mig skyde ned af Træet, i Stedet for at give mig til = = =

Walldorf.

Af hvis Eskadron er J?

Zelle.

Af Erlaus.

Walldorf.

Ey, jeg gratulerer! Han vil altsaa snart følge sin Ritmester efter.

Zelle.

Hvorledes? Hvorledes?

Walldorf.

Ey, Han veed vel ogsaa noget om den smukke Sag, siden Han deserteerte saa beleylig? Hans Ritmester faaer et Par Kugler i Formiddag, ifald han ikke allerede har faaet dem.

Zelle.

Hvorfor det? Af hvad Aarsag?

Walldorf.

Hvorfor? Fordi han har funden Behag i at stikke Ild i vort store Magazin.

Zelle.

Hvem? Ritmesteren? Det skulde min Ritmester have giort? Han sat Ild paa Magazinet?

Wall=

Walldorf.

Ja; han, ret han! 10000 Ducater, og Løfte om en Majors Post er en Fristelse, som ikke enhver kan imodstaae.

Zelle.

Men hvoraf veed man det?

Walldorf.

Hvoraf? deraf, at man fik Spionen fangen, som havde Brevet, og af det, at man fandt de 1000 Ducater, han havde faaet paa Afslag i hans Kuffert, tillige med et Kort over Kingshofs Fæstning.

Zelle.

Men har Ritmesteren tilstaaet det?

Walldorf.

Gaae Fanden i Vold med Dine Spørgsmaale! — Tilstaaet det har han ikke; men hvad vil hans Nægten hielpe, naar Beviisene ere saa rene.

Zelle.

Et eeneste Spørgsmaal endnu, kiereste Herr Lieutenant! Er Ritmesteren allerede død?

Walldorf.

Maaskee; for jeg har hørt, at han skal skydes i Formiddag.

Zelle (paa Knæe.)

Saa beder jeg Dem, Herr Lieutenant! for Himlens Skyld! over Hals og Hoved at sende en

Ordonants i Leyren, eller at lade mig i mueligſte Haſt bringe derhen; thi Ritmeſteren er uſkyldig, ganſke uſkyldig.

Walldorf.

Hvorfor? Hvi ſaa?

Zelle.

Jeg, jeg er Gierningsmanden! O ſend De dog, ſend De ſtrax. Jeg ſkal ſiden fortælle Dem hele Sammenhængen. Men ſend De ſtrax. Fortvivlelſe blev min Lod, om ſaa brav en Mand miſtede Livet for min Skyld.

Walldorf.

Skulde det være mueligt? Heyda! Corporal! (Corporalen kommer.) Løb alt hvad I løbe kan, op paa Mühldorfer-Bakken; der er en Huſar-Lieutenant, ſom paa Øyeblikket maa ſende en Huſar til Leyren, for at ſige, at der ſkal holdes inde med Ritmeſter Erlaus Execution. Han er uſkyldig, hør I det, han er uſkyldig! hans Vagtmeſter her er Gierningsmanden. Men bie, jeg vil ſkrive det paa en Seddel. (Han ſkriver meget hurtig.) Der, løb, løb! betænk, at et Menneſkes Liv beroer derpaa. (Corporalen ſynder ſig bort.) Uhyre! derſom Ritmeſteren er død, ſaa ſkyder jeg Dig for Panden! — Heyda! Gefreyter! (Gefreyteren kommer ind.) Spring hen til Regiments-Skriveren, han maa paa Øyeblikket være

her

her med en Forspænds-Vogn; men strax, for det har Hast. (Gefreyteren gaaer.) Tael nu, Karl! og sig, hvordan det er mueligt, at Ritmesteren, til Trods for alle de Beviiser, kan være uskyldig?

Zelle.

Omtrent for fiorten Dage siden, da vi havde Forposten paa Grændserne, sendte min Ritmester mig dybere ind i Skoven, for at see, om den fiendtlige Piqvet ingen Bevægelser giorde. Det var koldt, jeg havde svøbt mig ind i min Kappe, og vilde gaae tilbage, da en Bonde talede mig til, og spurgte: om jeg var Ritmesteren? For at udforske Bonden, svarede jeg: ja. Han gav mig derpaa et Brev, hvori den fiendtlige General Rohr skrev til Ritmesteren, at han havde en vis Efterretning om, at han var hans Konges fødte Undersaat. Dette giorde ham saa dristig, i fast Tillid til hans Kierlighed til hans Fædreneland, at giøre ham et Forslag, der skulde bringe ham med Ære og Berømmelse tilbage i dets Arme. Han vilde vente hans Svar herpaa; og dersom han fandt, at det svarede til det, han troede om ham, saa skulde det, som man forlangede af ham, tillige med Belønningen, giøres ham nærmere bekiendt. Nysgierrigheden efter at vide, hvori dette Foretagende bestod, og Haabet, ved denne Opdagelse at svinge mig i Veyret, bragte

mig til at bestille Bonden til den tredie Dag igien. Da jeg imidlertid ikke var vis paa, om den fiendtlige General kiendte Ritmesterens Haand, saa skrev jeg den efter, da vi vare rykkede ind i Bonde-Byen, listede hans Signet til mig, og forseglede det med; og da vi atter kom paa Forposterne, gav jeg Bonden Brevet, der allerede biede paa mig.

Walldorf.

Din Skurk! — Hvad skrev Du ham da?

Zelle.

Jeg bad ham at giøre mig bekiendt, hvad man forlangede af mig; og naar Belønningen var stor, lovede jeg at sætte det i Værk. Samme Eftermiddag bragte Bonden mig et andet Brev, hvori Generalen lovede Ritmesteren 10000 Ducater og en Majors-Plads, naar han vilde tænde vort store Magazin an. Disse anseelige Belønninger fristede mig alt for stærk, og i Stedet for at opdage alle Ting, fattede jeg det Forsæt, at udføre det forlangte; og da jeg hørte af Spionen, at Generalen ikke kiendte Ritmesteren, besluttede jeg at give mig ud for ham, paa det Belønningen, og især Majors-Pladsen, ikke skulde undgaae mig.

Walldorf.

Bie, gode Karl! bie lidt, Du skal snart blive Major! men, hvorledes kom de 1000 Ducater i Ritmesterens Kuffert?

Zelle.

Zelle.

Der har ikke været fyldest 900. Jeg bekom disse 1000 Ducater til at udføre mit Forehavende med. Og hvad der mangler i dem, har jeg fortært. Nu maa De vide, Herr Lieutenant! at jeg elskede min Ritmester høyligen; at jeg var bleven Vagtmester, havde jeg ham at takke; og da hans Navn hialp mig til een, i mine Øyne, saa overvættes Lykke, saa besluttede jeg af Erkiendtlighed derfor, at forære ham disse Penge, og kastede dem altsaa Aftenen, ferend jeg satte mit Forehavende i Værk, i hans Kuffert.

Walldorf.

En deylig Tak! = = = og Kortet over Fæstningen Kingshof skulde maaskee ogsaa være en Foræring?

Zelle.

Ney; det havde Ritmesteren giort to Gange, da han laae der paa Hyerving. Engang stial jeg det fra ham, og har det her hos mig (Han trækker det frem af Støvlen) siden den fiendtlige General forlangte det.

Walldorf.

Vee Dig! vee Dig! dersom Din Bekiendelse kommer for sildig.

Zelle.

Ja vel, vee mig! jeg vil gierne udstaae den piinligste Død, kan jeg kun frelse ham. O, Herr Lieutenant! jeg er ingen forhærdet Misdæder; men den store Belønning, en falsk Ærgierrighed, det, det har ført mig paa Afveye.

Walldorf.

Og vil nu føre Dig til Galgen = = lumpne Karl! Du har megen Skyld paa Dig! Du kan aldrig afbøde det; men maa lide baade her og hisset derfor.

Siette Scene.

De forrige. Corporalen.

Walldorf.

Nu, er det bestilt?

Corporalen.

Husaren er alt borte; men Lieutenanten meente, det var for sildig.

Walldorf.

O saa vilde jeg = = =

Corporalen.

Vognen er ogsaa her.

Walldorf.

Nu, saa gesvindt ser Mand, og transporteer den Forræder i Hoved-Qvarteret. Bind ham,

kast

kast ham i Vognen; sæt Eder hos ham, og jag afsted, alt hvad Tøyet kan holde. Som sagt, Karl! Steyle og Hiul er endnu for lidet til Dig.

Zelle.

Det vil jeg villig lide, naar kun min Ritmester bliver reddet.

(De føre ham ud.)

Walldorf (raaber efter dem.)

Skynd Eder alt hvad mueligt er, og bring ham strax til hans Oberst.

(Gaaer ud.)

Syvende Scene.

En aaben Plads, paa den høyre Side bag i Skuepladsen har Commandoen allerede sluttet Kredsen.

Major Saalen, Erlau, Auditeuren, Officerer, Profosen.

Saalen.

Herr Ritmester! I vor allernaadigste Konges Navn beder jeg Dem endnu engang, at tilstaae og fortryde den Forbrydelse, som er Dem overbeviist. Jeg har Befaling at forunde Dem Tid.

Erlau.

Jeg er uskyldig! Saa vist som jeg ønsker, at Gud vil staae mig bi i disse mine sidste Øyeblikke,

blikke, saa vist er jeg uskyldig. Forvis De hans Majestæt om min Hengivenhed og Troeskab, som jeg ved min Overgivelse i hans Villie endog vedligeholder i Døden. Tak ham endnu engang for hans naadige Formildelse i min Døds-Straf. Anbefal ham min Kone og mit Barn, og beed De ham, at han vil overlade dem til min gamle Faders Varetægt. — Herr Major! lev De ogsaa vel! Kammerater! er der nogen iblant Eder, som jeg nogensinde har fornærmet, saa tilgiver mig det i min sidste Time; men tænker og troer, at jeg er uskyldig.

Saalen.

De har altsaa intet mere at sige?

Erlau.

Intet, uden at jeg dør med Overbevisningen om min Uskyldighed.

Saalen.

Herr Ritmester! jeg føler den heftigste Medynk over Dem. Jeg vilde, at jeg kunde redde Dem; men jeg maae. Tilgiver De mig denne tunge Pligt?

Erlau.

Gierne og med Glæde! (En lang Pause. Erlau gaaer ind i Kredsen. Majoren giver Soldaterne et Vink. I det de lægge an, høres der et Skud.)

Saalen.

Saalen.

Et Skud! holdt!

(Soldaterne sætte af.)

Officeren (seer ind af Coulisen.)

Jeg seer Støv, og der kommer nogen jagendes op af Bakken; maaskee bringer man = = =

Saalen.

Gid det var saa! Hvor glad skulde jeg være, at jeg havde trukket Executionen saa langt ud.

Ottende Scene.

De forrige. Schlenzheim, Bingk.

Schlenzheim (uden for.)

Holdt! det er min Søn! Naade! Naade! dog, han behøver ingen Naade, han er uskyldig! (bliver Kisten vaer, som fire Soldater bære bort.) Gud! (han segner ned.)

Bingk.

Holdt! jeg bringer Naade! Ritmesteren er uskyldig! den bortløbne Vagtmester Zelle er Gierningsmanden. Den Gamle rev en Page af Hesten, kastede sig paa den, og jagede mig forbi.

Saalen.

Havde De biet et Øyeblik længere, saa var De kommet for sildig, i hvor meget jeg nølede.

Bingk (seer Schlenzheim.)

Hvad seer jeg!

Saalen.

Synet af Kisten = = = hielp ham!

(De reyse ham.)

Bingk.

Jeg maa skynde mig med Rapporten.

(Han gaaer.)

Saalen.

Agtværdige, gamle Mand! kom til Dem selv igien; Deres Søn lever!

Niende Scene.

De forrige. General Wangen, Officerer.

Gen. Wangen.

Himlen skee Tak!

Schlenzheim (som er kommen til sig, seer meget stift paa dem en Tid lang, og siger derpaa til Wangen:)

Viis Barmhiertighed imod en udlevet blind Mand, der gaaer Pillegrims-Gang til det forjettede Land, for at opsøge sin Søn.

Gen. Wangen.

Gud! Gud! han har mistet sin Forstand.

Schlenz-

Schlenzheim.

Forstand! — o Forstand har jeg, trods en Philosoph! Vil Du kiøbe den af mig, Ven? Du skal faae den for godt Kiøb, for en Bagatel, for min Sons Liv.

(En Officeer forer Erlau hen til dem.)

Gen. Wangen.

Kom De, og hielp Deres Fader til rette.

Saalen.

Herr General! Deres Søn lever.

Schlenzheim.

Min Søn var en brav Dreng. Har Du kiendt ham? Siig mig, hvordan saae han ud?

Erlau.

See dog paa mig, min Fader!

Schlenzheim.

Dig kiender jeg ret godt, Du tog den gamle Schlenzheim til Fange. (Han seer alt vissere paa ham.) Siden efter saae jeg Dig hos Kongen — Kongen sagde Du var min = = = = O mine Øyne! dersom I bedrage mig, dersom denne ikke er min Fritz; o saa lukker Eder for evig!

Erlau.

Det er mig, min Fader! jeg er Deres Fritz. Fat Dem igien! Kisten forleedte Dem.

Schlenzheim.

Det var saa! jeg laae for Kongens Telt — Sophie og den Lille sendte jeg — men maatte tove — men raabte Naade! — Hiertet vilde springe i tusende Stykker i min Barm.

Tiende Scene.

De forrige. Sophie, Fritz.

Sophie.

Naade! Naade! — o mit eeneste Gode! (om Erlaus Hals.)

Erlau.

Dyrebareste Kone!

Fritz.

Har de hørt det, mine Herrer! min Papa skal leve.

Gen. Wangen.

Ja, længe og lykkelig, kiere Lille!

Schlenzheim.

O, mine Bern! og Du der oppe — jeg kan ikke bede, men jeg maatte fortvivle, dersom ikke mit Hiertes Inderste var Dig bekiendt.

Ellevte Scene.

De forrige. Kongen. Hans Følge.

Kongen.

Min Uroelighed var alt for stor til at bie
fter Rapporten. Himlen være lovet, jeg var
leven utrøstelig, dersom = = = (seer paa Saalen.)

Saalen.

Deres Majestæt!

Kongen.

Dersom De ikke havde opholdt Executio-
nen. De handlede uvilkaarlig, Forsynets viise
g retfærdige Arm styrede Deres. Deres Død,
iere Erlau! vilde have været en sort Plet i mit
ele Levnet. I Deres Families Skiød, skiænk
iv og Munterhed igien, og kom saa tilbage til
nig. Men lad ikke Deres Konge (han rækker
am Haanden) og Deres Ven bie for længe, at
unde giøre den Dem tilføyede Uret godt igien.

Erlau.

Deres Majestæt!

Kongen.

Vi skal lære at kiende hinanden nøyere. —
De, værdige Gamle! giorde det Kongen for De-
es Sons Skyld meget tungt i Dag, at blive en
etfærdig Fyrste i Deres Øyne.

Schlenzheim.

Store Konge! i mine Øyne var han uskyldig, ellers var han ikke min Søn.

Erlau.

Om jeg endog havde maattet lide Døden, saa havde Deres Majestæt dog ikke været mindre end uretfærdig; Skinnet var alt for stærkt imod mig.

Kongen.

Den Forræder, der kunde stifte saa megen Ulykke, skal ikke undgaae sin fortiente Straf; og for Fremtiden skal i mit Rige, uden en godvillig Bekiendelse, ingen Misdæder dee. Fra nu af vil jeg heller benaade hundrede Skyldige, end lade een Uskyldig aflive.

(Kongen gaaer, Wangen og Officererne ledsage ham.)

Schlenzheim.

Kom, inderlig elskede Søn! — Nu hiem til Din Moder. Et Ord, Herr Major! Har De Brødre?

Saalen.

Ney, Herr General!

Schlenzheim.

Vel! Skulde De da nogensinde faae en Tieneste nødig, som De kun kunde vente sig af en Broder, saa gaae til den gamle Schlenzheim, og han vil vist viise Dem den; og skulde han ikke have hiemme her mere, saa bank De der paa; han vil vist være Deres Broder, ellers var han ikke min Søn.

